

**Адыгэ Республикэм
ЮфшIэнымрэ социальнэ
хэхьоныгъэмрэкIэ
и Министерствэ
ипресс-къулыкъу**

Бюджетым ыгъэнэфэрэ гухэлъхэр зэхафыгъэх

Тызыхэт 2011-рэ илъэсыр ыклэм фэклуагъ, ащ дыкыгъоу Адыгэ Республикэм 2012-рэ илъэсымкIэ ыкIи план пIалъэу 2013 — 2014-рэ илъэсхэмкIэ иреспубликэ бюджет заштэн фее пIалъэр къэсыгъ. Тызэрэсыгуазу, республикэ бюджетыр министрэхэм я Кабинет къышагъэхъазыры, шытегушыIэх, игъоу шалъэгъу ыкIи ащ ыуж ухэсыгъэным фэшI ар Къэралыгъо Советым — Хасэм изэхэсыгъо къырахыIлэ. Ау бюджетым итегушыIэн ащ нэсыным ыпкIэ Къэралыгъо Советым — Хасэм бюджет-финансы ыкIи экономикэ политикэмкIэ икомитет джыри зы Iофтхъабзэ зэшъуехы. Зэхэсыгъо игъэкIотыгъэ

зэхещэщ, нэмыкI депутатхэр, муниципальнэ гъэпсыкIэ зилъ къалэхэм ыкIи районхэм япашэхэр, народнэ депутатхэм я Советхэм ялыкIохэр, нэмыкIхэр хигъэлажьэхэзэ бюджетым ыгъэнэфэрэ гухэлъхэм ыкIи гъунапкъэхэм, апэрэ еджэгъум пае бюджетым ипроект ехыIлэгъэ гъэтэрэзыжьынхуэ къатыгъэхэм ахэплэхэ, яшIохIхэр къаралуалIэх.

ЗыцIэ къетIогъэ комитетым тыгуасэ, шэклогум и 9-м, иIэгъэ игъэкIотыгъэ зэхэсыгъом зышытегушыIагъэхэм зигугъу къэтшыIгъэ Iофыгъор апэрэу ахэтыгъ. Ащ къыкIэлъыкIоштыгъэх шIокI зымыIэ медицинэ страхованимкIэ Адыгэ республикэ фондым ибюд-

жет ехыIлэгъэ законопроектыр, Адыгэ Республикэм изакон зырызхэм зэхъокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм ехыIлэгъэ законопроектыр ыкIи федеральнэ законопроектитIу.

Зэхэсыгъор къызIуихыгъ ыкIи зэришагъ зыцIэ къетIогъэ комитетым итхъаматэу Мырзэ Джанбэч. Комитетым изэхэсыгъо хэлэжьагъэх Премьер-министрэм игуадзэу Алексей Петрусенкэр, финансымкIэ министрэу Долэ Долэтбый, Адыгэ Республикэм и УплъэкIу-лъытэкIо палатэ итхъаматэу Мэхъош Рэщидэ, къалэхэм, районхэм япашэхэр, народнэ депутатхэм я Советхэм ятхъаматэхэр, нэмыкIхуэ рагъэблэгъагъэхэр.

Апэ ядэлугъэх зэхагъэуцогъэ республикэ бюджетым нэшанэу иIэхэм, мылкъум икьэкIуапIэкIэ ыкIи зыпIаугъэхъащт лъэныкъо-

хэмкIэ гъунапкъэу ыгъэнафэхэрэм, бюджетым дефицитэу иIэр зыфэдизым афэгъэхъыгъэу финансымкIэ министрэу Долэ Долэтбый къыIотатгъэхэм. Нэужым АР-м и УплъэкIу-лъытэкIо палатэ итхъаматэу Мэхъош Рэщидэ къэгъушыIагъ, бюджетым ипроект зэхафызэ анаIэ зытырадзэгъэ лъэныкъохэм къащыуцугъ. Ахэм ауж бюджетым ехыIлэгъэ гъэтэрэзыжьынхуэ депутатхэм къатыгъэхэм ахэплъагъэх. Бюджет-финансы ыкIи экономикэ политикэмкIэ комитетым итхъаматэу Мырзэ Джанбэч къызэриIуагъэмкIэ, сомэ миллион 300-м телытэгъэ гъэтэрэзыжьын тIокI депутатхэм къатыгъ.

Агъэнэфэгъэ Iофыгъо пстэуи комитетым хэтхэр атегушыIагъэх, ифэшъошэ унашъохэр ашIыгъэх.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

ТыфэгъушIо!

Тиньбджэгъу нахъыжэу Пэнэшъу Айтэч Пыщыпый ыкIом псауныгъэ дахэ иIэу илъэс 75-рэ зэрэхъурэм фэшI тигуапэу тыфэгъушIо. Ишъхъэгъусэрэ илфыгъэхэмрэ адатхъэу, ишъаохэм ясабийхэм ащыгушIуIэу илъэсыбэрэ игъэшIэ гъогу тетынэу тыфэлъаIо.

Хъаудэкъо Шыхъамыз, ХъокIо Мэрэтыкъу, МэщIэкъо Аслъан.

Чъэпыогъум иаужырэ мафэ лъыр зыщахашырэ Адыгэ республикэ станцием (АРСПК-м) шыкIуагъ Донорскэ советым изичэзуу зэхэсыгъо. Ар зэришагъ а советым итхъаматэ игуадзэу, Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу Нэтхъо Разыет. Зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэр IофыгъуитIу зытегушыIэнхуэ агъэнэфэгъагъэр: донорскэ Iофым зегъэушъомбгъугъэным епхыгъэу тызыхэт илъэсым имэзигбгъу къыкIоцI ашIэн алъэкIыгъэр ыкIи къыхъащт илъэсым иапэрэ илъэсынкъо пшъэрылъэу зыфагъэуцужыхэрэр.

Апэрэ Iофыгъом фэгъэхъыгъэу зэфэхъысыжхэр къышIыгъ АРСПК-м иврач шъхъалэу ЦуукI Малыч. Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ икIэщакIоу ыкIи лъэпкъ проектэу «Псауныгъ» зыфиIорэм ипрограммэ къытыгъэ амалхэм яшIуагъэкIэ, мы учреждениер ифэшъуашэм тетэу лэжьэным, щынэгъончъэу донорхэм лъыр аIыхыгъэным, ар Iыгъыгъэным, ишыкIагъэм тетэу ащ нэужым Iоф дэшIэгъэным фытегъэпсыхъэгъэ оборудованием дэгъу 2010-рэ илъэсым къафашъфыгъ. А оборудованием шIуагъэ къытэу зэрагъэлэжьагъэм ыкIи донорхэм Iоф зэрадашIагъэм къыкIэIуагъэм уигъэрэзэнэу щыт. Илъэсым пыкIыгъэ мэзигбгъоу зэфэхъысыжхэр зэрашIыгъэхэм къызэрагъэлэжьагъагъэмкIэ, донорхэм япчъагъэ проценти 7,9-кIэ нахъыбэ хъугъэ ыкIи нэбгырэ 2614-м нэсыгъ (2010-м — нэбгырэ 2421-рэ).

Пчъагъэхэм къызэрагъэлэжьагъорэмкIэ, тызыхэт илъэсым имэзигбгъу къыкIоцI АРСПК-м лъы литрэ 3462,7-рэ ыгъэхъазырыгъ, ар икIыгъэ илъэсым мыш фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, литрэ 620,5-кIэ нахъыб (2010-м — литрэ 2842,2-рэ). Ащ дакIоу плазмэу литрэ 1588,6-рэ агъэхъазырыгъ (икIыгъэ илъэсым мыш фэдэ иуахътэ — литрэ 1449,2-рэ). «Эритроцитная масса» зыфалорэм фэдэу мэзигбгъум къыкIоцI зэIуагъэкIагъэр литрэ 515,3-рэ (икIыгъэ илъэсым — литрэ 459,7-рэ).

Лъыр нахъыбэу атыгъ

Станцием иврач шъхъалэ ипсалъэ къызэрэщыгъэщыгъэмкIэ, Урысыем ичIыпIэ зэфэшъхъафхэм лъым игъэхъазырын епхыгъэ акциеу, Iофтхъабзэ зэмилэужыгъоу ащызэхашхэрэм мыхэри ахэлажьэх, донорхэр нахъыбэу къырашъэлIэнхэм Iоф дашIэ. Тэ тигъэзетеджэхэри ащыдгъэгъозгъагъэх ахэм афэдэ Iофтхъабзэхэм, ахэлэжьэнхуэи тыкъаджэзэ. ГушыIэм пае, мэлылфэгъум и 20 — 28-м Всероссийскэ акцие рекIоIыгъ. Мэлылфэгъум и 20-м ар ащыкIуагъ къалэу Мыекъуапэ ыкIи Шэуджэн районым. А мафэм АРСПК-м лъыр щатыгъ нэбгырэ 33-мэ, Шэуджэн районым — нэбгырэ 83-мэ. ЗэкIэмкIи акцием нэбгыри 116-рэ хэлэжьагъ.

Хабзэ зэрэхъугъэу, мэкъуогъум и 14-м донорым и Дунэе мафэ хагъэунафыкIы. Ащ епхыгъэу Iофэу ашIэщтыр къыщыIотэгъагъ лъыр зыщахашырэ станцием иврач шъхъалэ республикэ ыкIи къэлэ СМИ-хэм апае зэхичэгъэгъэ конференцием, цыфхэр пэшIорыгъэшъэу гъэгъозгъэнхэм фэшI. Мэкъуогъум и 14-м станцием испециалистхэр поселкэу Каменномостскэм кIохи лъы зыты зышIоигъоу къыкIолIэгъэ нэбгырэ 26-мэ ар зы мафэм аIахыгъ. Мы мэфэ

58-мэ а Iофтхъабзэм яIахышIу халъхъагъ.

АРСПК-м иврач шъхъалэу ЦуукI Малыч игуапэу хигъэунафыкIыгъ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ яIэпыIэгъоу «Тхъаегъэпсэу, доноры» зыфиIорэ акциер мэкъуогъум и 16-м Мыекъуапэ зэрэщызэхашагъэр. КъэкIокIырэ мобилнэ комплексу станцием иIэм а мафэм нэбгырэ 56-мэ лъыр щатыгъ, лъыр зыщахашырэ станцием донор 52-рэ къэкIолIэгъагъ. ЗэкIэмкIи мэкъуогъум и 14 — 16-м донори 192-мэ лъы литрэ 64-рэ атыгъ. Всероссийскэ акцием икIэухым ащ анахъ чанэу хэлэжьэгъэ организациехэр, донорхэр, илъэсыбэ хъугъэу лъыр зытырэ донор династиехэр щытхуэ тхылъхэмкIэ хагъэунафыкIыгъэх.

Джыри зы чIыпIэ врач шъхъалэу къыщыуцугъ. Ар зыфэгъэхъыгъэр аужырэ илъэси 3-м Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ яIэпыIэгъоу «Донорым ишэмбэт» зыфиIорэ акциер гъэмфэ мазэхэм зэрэзэхашэрэр ары. Мы мазэхэм донорхэм япчъагъэ къызэрэщыкIэрэм къыхэкIэу ащ фэдэ мафэхэр лээшэу ишыкIагъэ мэхъух. 2011-рэ илъэсым акциер

лъыр зыщахашырэ станцием, Лениным ыцIэкIэ щыт гупчэми ащыкIуагъ, зэкIэмкIи нэбгырэ 70-мэ лъы литрэ 28-рэ атыгъ.

Лъым игъэхъазырын районхэри къыхэгъэлэжьэгъэнхэм фэшI ахэми акциехэр ащырагъэкIокIыгъэх. 2011-рэ илъэсым имэзигбгъу акцие 25-рэ районхэм ащыкIуагъэу къыIуагъ М. ЦуукIым. Ахэм нэбгырэ 590-рэ ахэлэжьагъ, лъы литрэ 356,2-рэ станцием испециалистхэм агъэхъазырыгъ. ИкIыгъэ илъэсым мыш фэдэ иуахътэ районхэм ащыкIогъэ акциехэм нэбгырэ 355-рэ ахэлэжьэгъагъэр, лъэу аугъоин алъэкIыгъагъэр литри 145-рэ. Арэушътэу пчъагъэхэр зэхъокIынхэм лъапсэу иIэу врач шъхъалэм къыхигъэщыгъэр пропагандэм зэрэдэмышъхъахыгъэхэр ыкIи къэкIокIырэ мобилнэ станциеу лъыр зыщахашын алъэкIырэр яIэ зэрэхъугъэр ары.

Ау Донорскэ советым рихъухъэгъэгъэ Iофтхъабзэхэр гъэцэклагъэ зэрэхъугъэм уигъэрэзэнэу шымынтэу М. ЦуукIым ылытагъ. 2011-рэ илъэсым иапэрэ илъэсынкъо организациехэм ыкIи предприятияхэм яIофышIэхэу лъым итын хэлэжьагъэхэм япчъагъэ нахъ макIэ зэрэхъугъэр ары ар зыфэгъэхъыгъэр. Мэзигбгъум къыкIоцI Мыекъуапэ дэт IофшIапIэхэм ащылэжьэрэ нэбгырэ 70-мэ, студент 70-мэ ыкIи дзэ къулыкъушIэ 46-мэ лъыр атыгъ. ИкIыгъэ илъэсым ар ебгъапшэмэ, нафэ мэхуэ а пчъагъэхэм къазэрэщыкIагъэр — предприятиехэм аIут нэбгыри 147-рэ ыкIи студент 290-рэ 2010-рэ илъэсым имэзигбгъу къыкIоцI а Iофтхъабзэм хэлэжьэгъагъ.

Лъыр зыщахашырэ станцием иIофшIэнкIэ пшъэрылъ шъхъалэу щытыр «кадровые доноры» зыфалохэрэм япчъагъэ нахъыбэ хъуныр ары, сыда пIомэ ахэм атырэ лъыр щынэгъончъэу щыт, япсауныгъэ изытет специалистхэр сыдигъуи шыгъуазэхэщ.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэр атегушыIагъэх къыхъащт илъэсым станцием иIофышIэхэм пшъэрылъэу зыфагъэуцужыхэрэми. Ахэр зэкIэ зыфэлорышIэрэр донорхэм Iоф адэшIэгъэныр, лъым игъэхъазырын зэпымыоу лъыгъэкIотэгъэныр ары.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

КIымафэр нахъыжэу къэкIошъта?

КIымэфэ мазэр къыханкIэ джыри уахътэ щыI нахъ мышIэми, ащ «ишэнхэр къыз-щигъэлъэгъогъэ» чIыплэхэр щыIэх. Нахъыбэу зыщычъыIэрэ регионхэм язакъоп зигугъу тшIырэр. Кавказ республикхэм мэфэ зауэкIэ узэкIэIэбэ-жымэ къызщесыгъэхэр ахэтых.

Адыгэ Республикэм иметеогупчэ пэшIорыгъэшъэу зэригъэунафыгъэмкIэ, тэри КIымафэр нахъыжэу къыгъэкIошът. Непэ, неущ, ащ къыкIэлъыкIорэ мафэхэм къещхышътэу, осыри къыхэхъажышътэу ары къызэрэтырэр. Ащ ифэшъуашъуи чыIэу градусу 3 — 1 щыIэшт, шэклогум и 13 — 14-м чэщым чыIэр — 13-м нэсышт. Мы тхъамафэр екIыфэ ащ фэдэшт, ау къыхъащт тхъамафэм макIэу къэфэбэшт, градусу 4 — 6 фэбэу щыIэшт, къесышътэп.

Мазэу тызыхэтыр къымыхъэзэ чъэпыогъум иящэнэрэ декадэрэ шэклогъу мазэмрэ фэбэщтхэу, ошчыи осыи щымыIэщтэу ары тисиноптикхэм пэшIорыгъэшъэу къызэралогъагъэр. АщкIэ зэрэхэукуагъэхэр нафэ. Хэта зышIэрэр джы ахъэунафыгъэм ишыпкъа-пIи?! Арэу щытми, къаIорэр КIымафэшъ, ащ уфэхъазырымэ нахъышIу.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр лээшэу гухэкI щыхъоу Адыгеимрэ Краснодар краимрэ ямуфтиеу Емыж Нурбий Мосэ ыкIом фэтхъаусыхэ ыш идунай зэрихъожыгъэм фэшI.

КЪЭРАЛЫГЪО ДУМЭМ ИДЕПУТАТХЭМ ЯХЭДЗЫНХЭР

Хэдзынхэм япэгъокI программэу КПРФ-м ыгъэхъазырыгъэр

Урысыем ипатриотическэ кIуачIэхэм якомандэ зэрэзеклошт программэр обществэм пегъохы.

Цыфхэм цыхъэ зыфашIырэ правительствэм ыгъэтэрэзыштых:

— *лъэпкъ ыкIи цыф цынэгъончъагъэр;*

— *къоохырэ экономикэм псынклэу хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэр;*

— *тхъамыкIэ цыфакIэмрэ социальнэ кыныгъоэхэмрэ дэгъэзыжыгъэнхэр.*

А пшъэрылхэр формулэу «**ЦЫМ БЛЫРЭ ТФЫРЭ хэгъэхъагъэхэу**» зыфиорэм тетэу КПРФ-м зэшIуиштых. Ащ тегъэпсыкIыгъэу хэдзынхэм япэгъокI типпрограммэ мыщ фэдэ Iофыгъохэр егъэнафэх:

— *ИкIыб хэгъэгу политикакIэмкIэ лъэныкъуиш;*

— *экономикэ политикакIэмкIэ лъэныкъуиш;*

— *социальнэ лъэныкъомкIэ пстэу-ми апэ игъэшIыгъэн фэе лъэныкъуиш.*

Хэгъэгум ишыфхэр кыуухъумэгъэнхэм фэшI «Урысые» къэралыгъо кыу-хэр социализмэм фэшэгъэн фæе.

Хэгъэгум ицынэгъончъагъэ

Хэхъоныгъэхэр ышIынхэм фэшI Урысыем амалышIухэр ишыкIагъэх. Ащ пае сыдрэ пыйи цыуухъумэгъэнхэр кIуачIэхэр ащ илэнхэ фæе.

Урысыем ишъолыбхэр зепхъогъэным ехъылIэгъэ практикэр негъэ лъагъэкIуатэ. Норвегием иакваторие хагъэхъажыгъэ Баренцовэ хым ишъолыбхэр шышIу типцъажыишхэм къаубытырэм ипроцент 60-р кызышIахыштыгъэ чIыпIэр. Урысыем ихабзэ хэгъэгум изыкъэухъумэжыкIы кIуачIэхэр нахъ макIэ зеришIыхэрэм имызакъоу, ткъош Белоруссии зэрэдыхтэу, тикъотэгъухэр щегъэзыех. Медведев-Путин правительствэм мышIапхъэхэр зеришIэхэрэм кыхэкIэу, КъохапIэм «зэо чыIэм» текIоныгъэр кышIыдехы. Хэгъэгум ицынэгъончъагъэ кыкIырагъэчыгъ. Тапэки а зекIуакIэр лъагъэкIотэн алъэкIышIт.

Урысыем хэбзакIэ ишыкIагъ. КПРФ-м ИкIыб хэгъу аренэм тыхэгъэгу иполитикэ шигъэпгъэшт, ишъафитныгъэ игарантиехэр ыгъэпсыштых. Ащ пае цыфхэм цыхъэ зыфашIырэ Правительствэм лъэныкъуиш атегъэпсыкIыгъэу иIофшIэн зехишIэшт.

ВЕТЕРАНХЭМ АФЭГЪЭХЪЫГЪЭ КЪЭБАРХЭР

Адыгэкъал

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхъакIушынэ Аслъан иунашIо теткIэ чэпыногъум и 28-р Адыгем иветеранхэм я Мафэу илъэс къэс хагъэунэфыкIынэу ары. А мафэм Адыгэкъалэ мэфэки зэхыхъэу шызэхъагъагъэу тызэрагъэблэгъагъэм цыфыбэ къэкIолIэгъагъ: заом иветеранхэр, ахэм афагъэдэрэ цыфхэу нэгъырэ зыбгъушI, къалэм иветеран организации иактив хахъэхэр, общественнэ организациехэм ялыкIохэр, депутатхэр.

Мэфэки зэхыхъэр ветеранхэм якъэлэ организации итхъаматэу Джэндэрэ Мосэ пэублэ гушIы-Iэки кызылIуишхыгъ, ащ фэшIкIэ къафэгушIозэ, джаушIтэу илъэс къэс ар зэрагъэмэфэкиштыр кыIуагъ, псауныгъэ пытэрэ шылIэки дахэрэ яIэнэу къафэлъэуагъ ыкIи гушIыгъэр фигъэшIошагъ къалэм имэрэу Хьатэгъу Налбий.

— Лытэныгъэшхо зыфэт-шырэ тиветеранхэр, — кышIуагъ ащ ипсэлэ кIэки, — негъэ шъуэкIотыгъуишхыгъэр шъуимэфэкикIэ тышIуфэгушIонэу, шъудгъэшIонэу, шъудгъэчэфынэу ары. Непэ шыалIэу тилэр тэзыгъэгъотыгъэр, лыпсыкIэ кытфидэзыхыгъэр шъоры. Ащ

фэшI кыинэу шъульэгъугъэр зыфэдызыр кыдгурэIо. ШъуныбжыкIэ дэдэу, илъэс 18 — 20 нахъ шъумыныбжыгъэ нэмыц техакIохэм кыташIылIэгъэ лыгъэгъэчэ заом шъухэлъжыгъ, шъупсэ шъуемыблжыгъэу пый мэхъаджэр зэкIэшIуфагъ, зэхэшIукуытагъ, текIоныгъэр кыдэшIухыгъ, тикъэралыгъо имызакъоу, Европэри шъафит шъушыжыгъэ. ТицIыфэу хэкIодагъэр бэдэд — нэгъырэ миллион 27-м ехъу. Ахэр тшыгъупшэхэрэп, илъэс къэс автопробегхэр зэхэтэцхэ, лIыхъужыгъэу фэхыгъэхэм ясаугъэтхэм ташIэ, къэгъагъэхэр акIэтэрэлхъэ, Тхэ тафельтэу джэнэтыр агъотынэу.

Шъо, тиветеранхэр, шъуина-сып Алахым кыыригъэуыты зыфэдэ кэмыхыгъэу зэо бэлэхым псауу шъукыхэкIыжыгъ. ШъукызэкIожымы шъукызы-хэхъажыгъэри тхъамыкIэгъагъ. Пый мэхъаджэм къалэхэр, къуаджэхэр зехикуэтэгъагъ, зери-пхъогагъ. А зепстэур тылым шылагъэхэм шъуахэтэу зыпкъ ижъугъэуцожыгъ.

Непэ кызынэсыгъэми шысэт-хыпIэу шъутиI. ЕджапIэхэм шъуащIэ, ныбжыкIэхэм зау-шъогъакIэ, блэкIыгъэр зыфэ-дагъэр къафэшIоуагъ, зэрэпсэ-ушIхэр яшъоIо. ТышIуфэраз

кытфэшIушIагъэмкIэ, непи упчIэжыгъоу шъутиI. Алахытлэм телъэу бэгъашIэ шъуишIынэу, бэрэ ташIыхъагъ шъуитынэу.

Джащ фэд, тылым шылагъэхэри тхъагъэхэп. ШылIэки кыин дэдагъ зыхэтэгъэхэр. Ауми агу агъэкIодыгъэп, загъэпытагъ, ТекIоныгъэр кыдэхыгъэным цыкIуи, ини, бзылIыгъыи, ныбжыкIи зэралъэкIэу фэлэжыагъэх. Шъопсэх, шъотхъэжыкIы, Тхъэм псауныгъэ пытэ кышIуеу, шъуилIыгъэхэм шъуадатхъэу, хъарыр шъуиногогогъоу бэрэ шъушIэгъагъ.

Ащ буж Хьатэгъу Налбийрэ народнэ депутатхэм якъэлэ Совет итхъаматэу Отахь Рэщыдэрэ ветеранхэм афагъэшIошэгъэ бгъэхалхъэхэр, шытхъу тхылхэр кыгъагъэхэр аратыгъэх. IофшIэным иветеранэу, илъэсы-бэрэ шэр къэхъыжыгъэнымкIэ районным пэрытныгъэр шызылIыгъыштыгъэ фермэм ипашIэштыгъэу КIыргъ Заурбий Всероссийскэ ветеран организацием и Шытхъу тамыгъэ ратыгъ.

Заом иветеранхэу Iэшынэ Сэфэрбий, СтIашъу Рэщыдэ, Мария Гронь, Кочик-Оглы Борисэ Адыгэкъалэ иадминистрацие ишIытхъу тхылхэр афагъэшIо-шагъэх. Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет ишIытхъу

тхылхэр аратыгъэх Чэтыжъ Ис-махылэ, Шъхъашэкъо Аслъан-бэч, Любовь Мешкова.

ИкIэхум ветеранхэр мэфэки Iанэм рагъэблэгъагъэх, ахэкIа-гъэх, агъэшIуагъэх.

Пэнэжыкыуаи

Джащ фэдэу ветеранхэм ямэфэки Теуцожь районми игъэкIотыгъэу шыхагъэунэфыкIыгъ. Заомрэ IофшIэнымрэ яветеранхэм я Совет итхъаматэу НэмытIэкъо Юрэ кырагъэблэгъагъэхэм къафэгушIозэ кыIуагъ ветеранхэр район администрацие-м ипашIэу Хьут Теуцожь зэрэшымыгъушIэхэрэр, ахэм ренэу ыналэ зэратыригъэтырэр, зыфэныкIохэр зэрэзэригъа-шIэхэрэр, ягумэки зэрадигош-рэр. ТекIоныгъэм и Мафэ ха-гъэунэфыкIы зэхум заом иве-теранхэм зэкIэми сомэ мин 20 зырыз, гъомылэпхъэ зэфэ-шъафхэр зэрылэ Iалгъэкъэхэр аратыгъэх, ахэкIагъэх, агъэ-шIуагъэх, зэхыхъэм къемыкIо-лагъэхэм ядэжэ кIохэзэ шIу-хъафтынхэр аратыжыгъэх, афэгушIуагъэх. Заом иветеранхэм ашышхэм унэ псэупIэхэр афашIэфыгъэх, зышIыкIагъэхэр загъэлсэфынэу санаториехэм

ГъунэпкъакIэхэм афэкIогъэныр

КПРФ-р зыфэшIыпкъэ идеехэм зэфэныгъэ зэрэхэлтыр уахтэм кыгъэ-шыпкъэжы. Социалистическэ хэгъэгушхом шыпсэунхэр тицIыфхэм яфэшIуах!

КПРФ-м хэдзынхэм япэгъокI про-граммэу кыгъэхъазырыгъэр гъэц-кIэжыгъэ хун зилъэкIыштыр Уры-сые Федерацием и Коммунистическэ партие Къэралыгъо Думэм идепу-та-тынхэмкIэ кандидатхэу кыгъэлъэ-гъуагъэхэм цыф жъугъэхэм яго-лосхэр зафатыхэкIэ ары.

КПРФ-м икандидатхэм я Адыгэ региональнэ куп хэтхэр

Салов Евгений Иван ыкIор — АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм куль-турэмкIэ, унэгъо IофхэмкIэ ыкIи общественнэ организациехэм Iоф адэшIэгъэнымкIэ и Комитет итхъамат, КПРФ-м и Адыгэ республикэ Комитет иапэрэ секретарь;

Сапый Юр Аскэрбий ыкIор — Рос-сельхозакадемием и Адыгэ научнэ-ушIэтэкIо институт идиректор игуадз, КПРФ-м и МыекIопэ къэлэ Комитет хэт;

Москаленко Елена Александр ып-хур — Къэралыгъо Думэм идепу-тат Адыгэ Республикэм Iоф шышIэгъэнымкIэ иIэпылэгъу, КПРФ-м и Адыгэ республикэ Комитет исекретарь;

Леонтьев Андрей Михаил ыкIор — Адыгэ къэралыгъо университетым идо-цент, КПРФ-м и МыекIопэ къэлэ коми-тет хэт;

Червонцев Андрей Валерий ыкIор — Къэралыгъо Думэм идепу-тат Красно-дар крайм Iоф шышIэгъэнымкIэ иIэ-пылэгъу.

Региональнэ купым хэт нэгъыритфэу КПРФ-м идумскэ илъэситфэу 2012—2016-рэ илъэсхэм ательытагъэр гъэцэкIэжыгъэным фэхъазырхэм тиголосхэмкIэ адедгъэштэн!

2011-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 4-м хэдзынхэмкIэ бюллетенем ит №4-м шъуиголосхэр фэшIуагъ.

Федеральнэ законом зэригъэнафэрэм тетэу, мы тхыгъэр ыпIэ хэмьлэу кыххэтытыгъ.

агъакIох, сымэдджэщхэм ачIэлхэ зыхъукIэ алъэкIох, алъэплэх, зэкIэми гъэзетхэр къафырат-хыкIы.

Ветеранхэм я Совет ипрезиди-ум изэхэсыгъо игъэкIотыгъэу шылагъэм хэлэжыагъ ыкIи кы-шIыгушIагъ, ветеранхэм ямэ фэкикIэ къашыфэгушIуагъ, псауныгъэ пытэ яIэнэу, гъэшIэ кIыхэ рахынэу, ялIыфгъэхэм янасыл алъэгъоу шылIэнхэр, бэрэ ашъхъагъ итынхэу къашыфэлъэ-луагъ район администрацием ипа-шIэ игуадзэу Бэгъушъэ Борисэ.

Ветеран организацием иактив хэтхэм къафагъэшIошэгъэ бгъэ-халхъэхэри, шытхъу тхылхэри зэ-хахъэм Бэгъушъэ Борисэрэ Нэ-мытIэкъо Юрэрэ шаратыжы-гъэх. ЛъэустэнхъаблэкIэ Валенти-на Евдокимовам Всероссийскэ ве-теран организацием и Шытхъу бгъэхалхъэ ратыгъ. ГъобжыаекIэ ГъукIэлI Мухъдинэ, Пэнэжы-кыуаекIэ Хьот Ерыстэм, Аскъэ-лаекIэ Бэгъушъэ Хьарунэ, Очэп-шыекIэ ДелэкIэ Рэщыдэ респу-бликэм иветеранхэм я Совет Шыт-хъу тхылхэу къафигъэшIоша-гъэхэр мыщ шаратыжыгъэх.

Нэужым мэфэки зэхыхъэм кырагъэблэгъагъэхэр ахэкIа-гъэх, агъэшIуагъэх.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Мэфэклым тигъэшлыгъэ гуфэбэныгъэр

«Узэрэлъэгъуным пае узэхъан фæ», — ало, ар дэгъу дэдъу кыгъэлъэгъуагъ мы зэхъхъэм. Алахъыр кызэрэтыкытыри мыгъуашъу, мыш ыпэрэ мафэр оцхыгъэ, ыужырэ мафэри ащ фэдагъ, ау мэфэкл мафэм дуннаир хъопсэгъуагъ, пчэдыжым шегъэжыгъуагъ тыгъэр кытпэгъушлоу ригъэжыгъагъ. Ащкэ Тхъэ-шхоми тыфэраз!

Тиурамъу усаклоу Къумпыл Къадырбэч ыцлэ зыхъырым, пчэрыхъан зэнэкъокъоу шылэшттым зыкыштыдгъэлъэгъуоным фэшл, зылыфыгъэ купыр жъуэ кьоджэ клуб лупэм тынэсыгъ. Ау мыш къэсыгъэагъэх район телевидениери, зэхэцкэло комитетэу чылэр къэзылэтыгъэри, культурэм илофышлэхэри, адрэ урамхэм зэнэкъокъум хэлэжыгъэштхэри, хъаклэ горэхэри.

Клубым ипчэуапэ кьэпшлэжынэу шытыгъэп: еджэплэ унитар азыфагу зэрифэу сценэр агъэпсыгъагъ, ащ ышхъэ те-хъон дахэ ил — оцх кьэщхыным ищынагъо шылагъ, кызэрэс-луагъу. Сценэр еклоу зылыхыгъ, кьэгушылапэри тет, микрофонхэри зетегъэпсыхъагъэх, палаткэхэр еджэплэбгъум шыгъэла-гъэх, ахэм столхэр, пхэнтлэклхэр ачлэт столтехохэр атэхуа-гъэху. Ахэр метри 100 хъоу Лына Мурат кытфисшэфыгъэх. Палаткитлур нахъыжмэ апаи, палаткитлур нахъ калэмэ, са-бийхэм апаи. Бэ темышлэу, ланэмэ цыфхэм, шхъадж зыфа-ер, уасэ хэмытэу, ашхын фитэу кьафытырагъэуцагъ. А гъэшлэ-гъонэу нэм кыкылуцогъэ чы-плэр, чэщ мычъыем хэтхэу зы-гъэхъабыргъэмэ чыжъуэ сымы-клоу ацлэ кьеслон: Лына Мурат илахылы калэу, культурэмкэ Министертвэм лэф шызышлэу Шэуджэн Руслан кыгъоу, кьоджэ коим идепутатхэу Симболэт Мурат, Шыу Арсен, Гъубжэкъо Тимур, Адыгэ Хасэм чылэмкэ итхъаматэу Тыкъ Заур, культурэм и Унэ илофышлэу Тыкъ Эдик, ахэм тагъэгъушлэу, пшысэр шылэныгъэм кыхъагъэуцогъагъ.

Тхъагъор яунэгъо дахэхэмкэ ялэ зэпытынэу, кынэу альэгъугъэм нахъ кын амылэгъоу бэрэ шылэнхэу цыфхэр афэлъао-щтыгъэх.

Уахъэр псынклэу тлэкълэ, мары сценэм адыгэ шъошэ да-хэхэр ашыгъхэу нахъыжхэр кытехъэх. Ожъ Аскэрбий Рэм-занэ ыкьом зэхигъэуцогъэ ин-сценировкау, чылэдэхэм чы-плэжыр ахъожыгъэу, джы ти-псэуплэ хъугъэм кызэрэкощы-жыгъагъэхэм кыхъыгъэ та-кыкы: гъоум ымакэ кьэлэу, мэ-кьэгъэлэу шыухэр чыжэкклэ кьэ-лэагъо, ахэм адыгэ быракъхэр алыгъых, аужклэ шыкузэкклэмэ цыфхэр арысхэу нэллэгъум кьеуцох. Мыщ дэжым тхъамы-клагъоу тижыкы аклэхыгъэр зэхашлэу, бэмэ нэпсыр афэу-бытыжыштыгъэп.

Ащ фэдэр кьэуугупшысын плэкълыштэп, лэпкэ лыуэ зэхашлэ пхэмылэу. Ащ изэхэщэн лэф дишлагъ Ожъ Аскэрбий. Шыхэр, шъуашэхэр ашыгъхэу, адыгэ быракъхэр алыгъхэу, кьалэу Мыекъуапэ Къумпыл Тем-бот кыриштыгъэх, эстраднэ орэдылохэри, театрери кыри-гъэблэгъагъэх. Ахэм кьуаджэр афэраз.

Мэфэклыр дахэу реклоклы-нымкэ пшэдэкълэжы зыхъуэ, Улэпэ кьоджэ коим ипашэу Куфэ-нэ Нурыет Аслъанчэрые ыпхъум лэфышхо зэрэзэшлэуиыгъэм сы-

шыгъуау. Нурыет цыф гъеса-гъуэ, кьоджэдэхэм шхъэклафэ зыфашлэу шыт. Ар кыушыхъа-тэу Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхъаматэу Ф. Федор-ко мы мэфэклым Шытхэу тхылэ кышыфигъэшъошагъ. Джащ фэдэу Симболэт Мурат, Хъао Аминэт, Шыкълэу Кукусэ шытхэу тхылхэр кьариты-жыгъэх Ф. Федорко.

Хэтрэ цыфи насыпыгъэклэ зыфелытэжы кьэзыуцухъэр-рэм лэфшлагъуэ илэр зэхашы-кыныр, арышъ, мыхэм тафэгъу-шлэуагъ.

Куфэнэ Нурыет Улапэ имэфэкл кыхэлэжыгъэ псэумэ, лэпылэ-гъу кыфэхъугъэхэм гъэзе-тымклэ «тхъашъуегъэпсэу» ар-ло. Улапэ кышыхъугъэу тыдэ шыи мэфэклым кьэклуагъэх, кьэулуэгъэх. Зы цыф гори, зы лакъо гори хэмылэжыгъэу хъу-гъэп. Хъуажэ Олэгъэй, Клемэщ Мурадинэ кьалэу Краснодар кыкыгъэх, Улапэ ызыныкыо на-хъыбэр Мыекъуапэ шэпсэу, ахэр Долэ Долэтбий, Битэ Казбек, Еш Къэплъан, Шэфрыкы Мурат, Лафышхэу Айдэмыр, Азэма-т, Дзыбэ Кимэ, Хъаджымхэу Ас-лъан, Вячеслав, Къохъужэ Ви-талий — кьэуппчынклэ ба-ло зэкклэ, шъэ лэпэ-цыпэм лы-клэхъэ. Хэти иамал елытыгъэу ичылэ кыфэгъумэкълэ, кыфэ-лэагъ.

ООО-у «Синдика-Агро» зы-филоу Лылэплэ Ибрахимэ ыкли Кушъу Рэмэзанэ зипашэхэм зы былым укыгъэ чылэм кыра-тыгъ, мы клалэхэр сыдыгъуи хъу-гъэ-шлагъэ горэ чылэм шырек-ло-кымэ кьыдлэ зэпытых, лъэ-шэу тафэраз.

СПК-у «Штурбино» зыфи-орэм ипашэу Анцокъо Бислъан лы кьаригъэшагъ.

Мы зыцлэ кьэтлуагъэмэ яшлэ-гъэкклэ тичылэ клалэмэ лэжыаплэ ялэ хъугъэ, тхъаегъэпсэу.

Кьоджэдэхэм ашышхэу мылкъуклэ кьыдлэпшылагъэхэр Симболэт Денис, Цишэ Казбек, Лафышъ Арсен, Хъаджымэ Къэ-плъан, Долэ Нурбий, Долэ Нал-бий, Битэ Айдэмыр, Гъубжэкъо Аслъан, Гъубжэкъо Тимур, Па-фэ Нури, Пафэ Аскэрбий, Дэ-

кьумэ Бислъан, Тхъайшъэо Эдик, Куфэнэ Айсэ, Алыбэрд Аслъан, нэмыклэхэри.

— Зэкклэмэ анахъ кьахэзгъэ-щэу, лъэшэу тызфэразэу, сичы-лэгъухэм кьыздаштэу зыцлэ кьеслоштыр Кумпыл Къэрал-бий Хъамедэ ыкьом иунагъу, — ело Улэпэ кьоджэ администра-цием ипашэу Нурыет.

Тембот АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат, ащ Адыгэ лэпкэ театрэр мэфэклым Улапэ кыригъэблэгъагъ, хъу-лэфыгъэмэ ашыгъыгъэ адыгэ шъуашэхэри, шыумэ ашыгъыгъэ шъуашэхэри, шыхэри ыпшэ дэклэгъэх, тичылэ имызакъоу, Джамбэчые шыщ нахъыжы-тлэми шъуашэхэр афаригъэдыгъ, эстраднэ орэдылохэри ары кьэ-зыгъэблэгъагъэр, зи кытена-гъэп. Лъэшэу Тембот тыфэраз!

Улапэ пштэмэ, Къумпыл Къэ-ралбий Хъамедэ ыкьом чылэм-клэ ышлэрэм фэшъошэ уасэ еты-гъуай, еж цыфхэр шлу ылъэ-гъоу, лыхыл кьэгъэгъунэу, гъу-нэгъу дэхалоу, хъадгъэ гъэдахэу, цыфмэ шхъэкклэфэшхо кыфа-шлэу чылэмкэ апэ ит. Иунэ мылкъу чылэм бэу фегъэклуатэ.

Къэралбий бэшлагъэп ильэс 70-рэ зыхъугъэр, ащкэ фэгъу-шлэуагъэх зэрэ Адыгееу лэми хъунэу илахылы гупсэхэу тыди шыпсэхэрэр. Зы мафи хымынэу лэфшлэным пыл, лэжэкло унэ-гъо хъопсагъу. Чылэдэхэр еуп-чыжыкы, едэлх, ылорэр ашлэ.

Джырэблагъэ цыфхэр зэхич-цэи кьоджэ урамхэр, кьэхалэ-хэр аригъэгъэтэрэзыгъэх. Ала-хъым икьарыу кышымыклэу, бэрэ тилэнэу ешл.

«Мэфэклыр чылэдэс пэпчэ иунагъо идгъэхъан тлэкълэжы. Жъи, кли, сабыи амыгъэгъу-шлэуагъэ кьэнагъэп. «Узэкъотмэ — улъэш» зыфалорэр тэрэз. Цыфхэм шлоу адэтлэгъугъэр

бэ, нахъ зэпэблагъэ хэти мэфэклым тишлыгъ. Сичылэ дэс-хэми, кьыддэлъэгъэхэми сафэ-раз, «тхъаегъэпсэушхо» ясэлэ. Алахъым шлэм зэкклэми тыфи-шэн! Анахъ осэшхо зилэу сы-дыгъуи кьэнэжыкырэ цыфышъ-хэр арышъ, тикъуаджэмэ хъы-ныгъэ ашлэнэу, хъарыр кьабэ-клэу псэунхэу афэсэлэ!» — ело Куфэнэ Нурыет.

Ары, ащ фэдэ мэфэкл егъашли улапэмэ альэгъугъэп! Мыщ кы-шылэгуагъ тишлыгъэ ядэхэагъэ, ягукъэбзагъэ. Хъунэго Чэтибэ Ибрахимэ ыкьом гушылэр раты:

— Сэ Улапэ сышышэу зысэ-лытэжы, — ело, — шлу сэлъэ-гъу дэхэр, МТС-м идиректорэу бэрэ лэф адэшлагъ, Улапэ зы-пэшлын шылэп!

А гушылэхэр тэрклэ зымыуа-сэ шылэп, ащ кыкылэр ильэс 50 — 60-клэ узэ-клэбэжымэ, сичы-лэгъумэ ащ фэдэ шытхэу кьалэжы-гъэу ары. Опсэу, Чэтиб! Мэфэклыр дахэу зэрэщэ Са-фарэ Людэрэ Лъэ-стныкыо Рустамрэ.

Сценэм Бэгъэ-дыр Айдэмыр кы-дэклуае — колхоз тхъаматэу ильэс пчъагъэрэ Улапэ дэсыгъ. Айдэмыр ицыфышлугъэрэ итэсэныгъэрэ чылэдэхэм ашлэ. Тхъаегъэпсэу, Ай-дэмыр! Зыкли ут-шыгъушэрэп.

Кьоджэ мэфэ-кылар зэрэклуагъэм жъи, кли ыгъэрэ-загъэх, агу кылэ-тыгъ.

Кызщэсгъэжы-гъэгъэ пчэрыхъан зэнэкъокъум кыфэзгъэзэжыкы. Тиурамкэ апэрэ чыплэр кытфагъэшъо-шагъ, шлухъафтыныр кьэтхыгъ. Тишхын шлыгъэмэ тилэпклэ-лэпклэгъэ кьащыдгъэлъэгъуагъ. Тортэу «Улэпэ лъашъхъэр» зы-цлэм, чэт гъэжыгъэхэу шъо те-плэ ыкли цлэ зэфшъхъафхэр зы-лагъэхэм хэти творческэу мэфэ-клым кызэрэклоллагъэр кьахэ-щыгъ.

Зэнэкъокъоу «Дом образо-вого содержания» зыфиорэмкэ унэгъо 16 кьагъэлъэгъагъ, ау анахъ зыцлэ кьыралуагъэхэр Къулэ Нурбий, Алыбэрд Аминэт, Нэфышъ Ахъмэд арых.

Зэнэкъокъухэу реклоклыгъэ-хэм адыгэхэм яшэн-хабзэхэр апэ итын фаеу зэрэщытыр клэгъэ-тхыгъ, лъэшэу чылэдэхэр зэ-рагъэупхъужыгъэх, ащ кы-хэкклэу мэфэклым ифэмэ-бжы-мэ джыри бэрэ кытшъхъащы-тышп.

ПШЫКЪЭНЭ Май.

Улап.

«Тихэгъэгу ушысэу уэрэ-мыпатриотышгъуштыр мафэ къэс нахь зэхэтэшлэ, тизаконхэм ямытэрэзыныгъэ ыпкь къыклэу цыфхэр къинэу зэуалэхэрэр тэлэгъуш» — къыщелло ащ. Авторым демыгъэштэн плэкьырэр, сыда плэмэ уводителэу машинэ зепфэ зыхьуклэ, уфай-уфэмыми, гъогурыкломым ехы-лэгъэ законэу шылэхэм мытэрэзыныгъэу къахафэхэрэм уяутэллэшт.

Гушылэм пае, протоколэу Краснодар крайм, Адыгеим е район клоцхэм къащыратхыкыхэрэм бланкэу ялэхэр зэфэдэхэп. Краснодар щатхыгъэ протоколыр къызэпырыбгъазэмэ, ыкыбклэ итхагъ тазырыр зыщыптышт уахьтэр, шыклэу илэр. Ащ къыщелло протоколыр зызэхэгъэуцагъэм къыщегъэжыгъэу мэфишлым къыклоцл къатхыгъэм демыгъаштэмэ, судым ушядэон зэрэплэкыштыр, мэфишлыр зыблэкыклэ клуачлэ илэ зэрэхурэр ыкли тазырыр мэфэ 30-м блэмыгъэклэу банкым уклоньш, птын зэрэфаер. А уахьтэм игъо уимыфагъэмэ, умытышгъугъэмэ законом къыделъытэ тазырым фэдитлу (сомишгъэмэ — шьитлу, шьитфымэ — мин) уагъэтыжынэу е мэфитфым къыщегъэжыгъэу пшыкьлутфым нэс хьапс къыптыралъхьанэу.

А тхыгъэм законыр умыгъэцаклэмэ пшгъэдэкыжыгъэу пхыштым ушегъэгъуазэ. Ау, къызэрэхэзгъэщыгъэу, протокол бланкхэр зэфэдэхэп, нахьыбэм ыкыбклэ зи итхагъэп. Сыдым фишлэшта логфэу пылтыр цыфыр ащ ыпэклэ емыоллагъэмэ? Къыуалоштыр гъэнэфагъэ: «Законыр зэрэмышлэрэм пае пшгъэдэкыжыр птырахыжырэр».

Компьютерхэр тьдэкли къызыфагъэфедэхэ хьугъэми, тхылыплэ зехьаныр нахь маклэ хьурэр, банкым уклуи, тазырыр птыгъэми, ащ уилоф щыуухыгъэу пшытэшшэуцтэп. Квитанциеу къыуатыгъэр ГИБДД-м и Гъэлорышлэплэу район гупчэм шылэм уклоньш, яптыжынын фаеу къырагъэкы. Банкым ифилиалхэр чыплэ зэфэшхьафхэм адэт, ащыптыжынын плэкьышт, ау район гупчэм пэчыжыгъэу опсэуэ, гушылэм пае, къуаджэу Псэйтху е Пэнэхэс сыда квитанциер ащ къыпхыныш, Тэхьутэмыкыуае къызклафэпхыжынын фаер? Уинасыпмэ квитанциер къыздепщэклэу птыгъын нахь, ГИБДД-м илофышлэ укызыгъэуцурэм, компьютерым дэплэныш, тазыр птелгъэу къыуилошт, урищэжыгъэнэуи къыригъэкыштыр... Нахьыбэрэмклэ птыгъахэри дамыхыжыгъэуи суд пристапыр къэклоньш, ятлонэрэу тазырым къыклэдэон ылэкьышт.

Законом ыпашгъхэ зэклары щызэфэдэу къалуатэ, ау лъэклэ зилэр хэклыжышгъу, лъэклэ зимылэр, цыф къызэрыклор, мыбаир зэрэхэклыжышгъу...

«Гъогурыкломым ишапхьэ-

хэр умыукъомэ логфэ ухэфэштэп» зылони къыкьоклын, ау шэпхьэ пстэури шылэныгъэм диштэу гъэлсыгъэп. Гъогур магистральнэмэ (шъуамбгъоу, зы лъэныкьомклэ клоу шьолтыр пчъагъэ зилэр ары) километри 110-м, адрэ гъогухэм

Гъогу бгъузэ цыклоу, машинитлур ерагъэу зыщызэблэкырэм, маклэу зэрыклохэрэм гъэтхыгъэ фыжыр къытырашыхьэ, етланэ ГИБДД-м икьулыкьушлэхэм къогъу горэм зыцагъэбылгыш, водителмэ яшэх. Гъогур зэрэб-

тэу къэнэн е хэклодэн зэри-лэкыштыр къыдилыгъэрэп. Гъогурыкломым ишапхьэхэр зыукьохэрэм пшгъэдэкыжыгъэу арагъэхьхэрэр зэрагъэлъэ-шыгъэхэм къыхэклэу водителмэ щынэхэрэр ахэтых. Гъогур зэгъоклэу, ыпэкли

«Адыгэ макъэм» «Уихэгъэгу шлу олэгъуа?» зыфилорэ тхыгъэу къыхагъэм сызеджэм, сэри сигупшысэхэр къасломэ сшлоигъо сыхъугъ.

ЩЫФЫР УМЫГЪЭПЫУТ

километрэ 90-м ямыгъэхунэу шапхьэхэм къыдалгытэ. Ары шъхьаем, илээс 20—30-клэ узэклэлэбжымэ агъэунэфыгъагъэр джырэ уахьтэм диштэжырэр, шы-лэныгъэр ыпэклэ лъэкьуатэ, псынклэу клохэу, къэуцужышгъухэу машинэ дэгъухэр шы-лэхэ хьугъэ. Урысые хэгъэгум автомагистралэу итыр бэдэдэп, зэрэхурэмклэ, адрэ гъогухэм сыхьатын километрэ 90-рэ нахьыбэ ащыптыжынын уфитэп. Гъогу чыжыгъэу кыхьэм тетэу хэт ащ езымыгъэхурэр, ежъ ГИБДД-м илофышлэхэр ара?

Зэтемыфэныгъэу слэгъурэр бэш, ягугъу къэсымышын слэкьыштыр. Машинэу чьэрэр игъогу теклэу, ыпэклэ къачгъэрэм игъогу техьэу, тлурэ зэутэкыхэу, цыфхэр ахэкьуадэхэ зэхьум, пшгъэдэкыжыр агъэлъэшыгъ. Гъэтхыгъэ фыжыгъэу гъогур тло зыгошчэрэм ушъхьапырыклэу, адырабгъум утелъадэу узырычгъэрэм, мзипллым щегъэжыгъэу илэсныкьом нэс машинэр зепфэн уфимытэу тазыр къыптыралъхьэ. Ащ десгъаштэ, цыфхэр къэухьумэгъэнхэм, хэмыклэдэнхэм фалэжыгъэнэу законыр агъэлъэшыгъ. Ары шъхьаем, шылэныгъэм зэрэщыхурэр нэмык. Трассэхэу псынклэу зыщычгъэхэрэм фытегъэлпсыхьэгъэным дештэ, ау къэлэ е къоджэ клоцхэм а законыр ащыбгъэцэклэным тефэрэп.

гъузэм къыхэклэу а гъэтхыгъэм удэмыхэу, утемыхэу ублэкьышгъурэр, нэужым къыклэлъыкьлоштыр гъэнэфагъэ... Зэрэхурэмклэ, ащ фэдэ чыплэм законыр зыдлажыгъэр зыгорэм ифедэ нахь, цыфхэр къызэриухьумэщтыр арэп.

Лъэсрыклогу гъогум зэпырыкыхэрэмрэ водителэу ахэр блэзыгъэкьынхэ фаехэрэм зэфыштыкьлэу зэфырялэр гурылогъуаеу щыт. Гъогум щыхэгъэунэфыкыгъэу цыфхэр зэпырыкынхэ зыщыфитыхэ чыплэм узынэсырэм, лъэсрыклор зэпырыкыплэм къытхьагъэмэ, укьэуцунышлэ блэпгупшынын фае, ары ыпэкли зэрэщытыгъэр, ау блэмыгъэклэу узыблэкьырэм, пшгъэдэкыжыгъэу шылагъэр агъэлъэшыгъ, тазырыр сомэ 800-м нагъэсыгъ. Светофорхэр зыдэщытхэм адэжэ зэпырыкыхэрэр зэрэблэбгъэкьыштым уехьырэхьышэжынынэу щытэп. Нэмыкырэ зэпырыкыплэхэу ащ фэдэ зылумытхэм хьал-балыкьхэр ащэхьух. Пшгъэдэкыжыр зэрагъэлъэшыгъэр лъэсрыклогхэм ашлагъэш, зыфэмысакьыжыгъэу, машинэу къэсыгъахэм ыпашхьэ гъогум къыщытхьэх, телефоныр атхьакулмэ лулъэу, машинэр къыздикьырэм мыплэхэу, ашгъхэ рагъэзэкьыгъэ, хьэтэпмыхь фэдэу, мыгулэхэу зэпырыкых. Ары, зыгорэ зыхьурэм водителыр агъэпщынэшт, ау лъэсрыклор сэжы-

нэклэу чьэзэ, цыф зэпырыкыплэм зынэсыклэ къызтету, цыфэу гъогубгъум щилэгъугъэм лэутлэ фэшлэ, зэпырыгъэкьынэу къыригъэблагъэу, фэе-фэмыемэ ымышлэу. Ащ фэдэ къызтетуцаклэр щынагъо.

Сыдрэ логфи зэгурылоньгъэ хэлмэ нахь псынклэу зэшло-кы. Законмэ зэтемыфэныгъэу къахафэхэрэм загъорэ цыфхэр агъэпыутэу, ахэр зыгъэцэклэн фаехэрэм ахэм ягъэцэклэн лыпллэхэрэмрэ азыфагу зэгурымылоньгъэхэр къыралъхьэх.

Гъэщынэн, гъэпщынэн за-къоклэ цыфхэр плэжэнхэ плэкьыштэп, еклолалэ къафэгъотын фае. Ар ГИБДД-м илофышлэмэ къыдалгытэрэп. Ныбжыкьлэхэу машинэ рульмэ аклэрысхэу шъхьэ зыубатэхэрэр, бзаджэ зышлэхэрэр къызэгъуцухэклэ зым зыр иблагъэу, илахылыгъэу къычлэкьыш атлупщыжы, ау яушынхэу, агъэукулытэнхэу, янэ-ятэхэм арагъэшлэнэу ащэгъушшэ.

Тэ, водителхэми, къулыкъушлэхэми, гъогумэ арыклорэ пстэуми шъхьэкьлэфэныгъэу зэфэшхыжы зыхьуклэ, тищы-лэныгъэ нахь рэхьат хьушт, хьугъэ-шлагъэхэми къаключышт. Узэрапэгъокьырэм фэдэу къыппэгъокьыжыштытх. Цыфыр умыгъэпыут!

ХЪАРЭХЪУ Мурат.

Илэагъо къабзэ

Цыфхэр ятеплэкьлэ зэрэзэфэмыдэхэм имызакъоу, яакьыл-кли, яхьалэлныгъэкьли зтекьых. Аужыпкъэм, зы унагъом зытырэ зы нырэ шаплугъэхэми, зэфэдэу хьухэрэп.

Шъэумэн Мэджджэрэ Чэбхьанрэ зэрагъэфэгъэ унагъор адыгэ мэкъумэщышлэ унэгъо лужьоу щытыгъ. Унагъом шаплугъэ пшгъашгъэхэри клалэхэри цыф дэгъу хьугъэх, лэжыкьлэх, хьалэлых. Ахэм ащыщэу игъэхьагъэхэмкли, ихьалэлныгъэкьли цыфыбэмэ апэ ишыгъэр Хьазрэт ары. Ишлушлагъэхэмклэ ардунаим щызэлъашлэ хьугъэ.

Ицыкьлугъом къыщегъэжыгъэу гулыгъэ чан илэу къэхьугъ, тлэкьлэ зыкызызэригъэу тетэу, куоу зэрэгупшысэрэр къыгъэнафэу, хэгъогу зэрысым анахь мэхьанэ, осэшхо зыфишлыр логфшлэным — дышъэкьычлэ-хыным зыфигъэзагъ. Мы логфшлэным епхьыллэн фэе шлэныгъэхэр икьу фэдизэу, апшгъэрэм нигъэсэу, зэригъэгъотыгъэх. Зэмыблэжыгъэу лэжыгъэ, мылкъуи илэу мэпсэу.

Шылэныгъэм илэныкьо зэфэшхьафэу цыфмэ анахь лъэшэу уишлуагъэ зыщыгъэкьын плэкьыштыгъэмклэ мылкъур Хьазрэт егъэпсэуалъэ: газым икьэшэнкли, гъогухэр ягъэшлыгъэныкьли, ныбжыкьлэхэм яплункли, ахэм яегъэджэнкли. Шысэу къэпхьын плэкьыштыр бэ. Шыпкъэр плон хьумэ, къэгъотыгъуай Хьазрэт ишлушлагъэ зынэмысыгъэ лъэныкьо.

Хьазрэт къуаджэу къыздэхьухьагъэр щыгъушшэрэп, зыщилэкьырэм къэкьлэ, шыкьлагъэу илэхэм гъунэ алъефы. Мыгъатхэ къуаджэм къызэкьлэм, гупчэм ит къэхалтэм чэоу лугъыр жьы хьазыр зэрэхьугъэм, ар къоджэ пчэгум къызэремыкьлужырэм ыналэ тыридзагъ, иклэрыклэу аригъэшлыжынынэу рихьухьагъ. Нэтхэо Адамрэ Ацумыжэ Азэ-матрэ зипашгъэу къырагъэблэгъэгъэ логфшлэкло лэпэлэсэхэм метрэ 540-рэ зыкьыхьэгъэ чэур гъэмэфэ мэзитлум къыклоцл агъэуцун алэкьыгъ. Чырбыщэу ар зыхашлыкыгъэр мы лъэхьаным агъэфедэрэ анахь дэгъухэм ащыш. Гухьар дахэ зилэ чырбыш упсыгъэхэр агъэфедэхэзэ, хьырахышгъэу зэгъэжлугъэ чэур дэхэ дэдэу къуаджэм ипчэгу къэкьлэ. Къэлэпчэшхуи къэлэпчэжыкьэхэри хэлъых, мзэ-ныкьо тамыгъэхэри екьлэ дэдэу чэушхьхэм тегъэптыхьагъэх.

Ащ ишлын аухыфэ сэри, Бжъэшлэ Юсыфи бэклаерэ логфшлэхэм адэжэ тылхьагъ, талышплыагъ, адрэхэри къытэупчлыжыгъэу къыхэкьыгъ. Тэри нахь тэрэзэу тшлэшлырэр ятлэзэ, логфшлэныр дэгъоу лыкьлотагъ. Чэум ишлын заухым, къуаджэм дэс нахьыжхэм ащыщэу Бжъэшлэ Юсыф, Мэт Сэфэрбий, Ацумыжэ Заур, Шъхьэлэхэо Рэщыд тызэрэгъуоихи, къэхалтэм дэжэ Хьазрэт тышлыкьлагъ. Тигуапэу тикьоджэгъу клалэм гушылэгъу тыфэхьугъ, къуаджэм ыцлэкьлэ «тхьауегъэпсэу» етлуагъ ыкли тыфэлъэлугъэ джащ фэдэу ишлуагъэ къыгъаклоу, псауныгъэ илэу бэрэ Тхьэм щигъэ-лэнэу.

ЗЭРАМЫКУ Алджэры. Афыпсыпэ мэщытым инимам.

«Тибжыхьасэхэр къэкlorэгъэми дгъэбэгъоштыж»

Шэуджэн районым бжыхьасэхэм япхьын республикэмкIэ апэрэу щаухыгъ

Мы тхыгъэм шхъэ фэтшыгъэ гушыIэхэр къылонхэм ифитыныгъэ иIэу сэлъыгъэ Шэуджэн районым мэкъу-мэщымкIэ игъэlorышIаплэ ипашэу Чэсэбий Анзор. Аужырэ илээсхэм бжыхьэсэ зэфэшхьафхэм гектар тельгытэу къащырахыжырэмкIэ республикэм анахь гъэхьагъэ щызышыхэрэм районыр ащыш. Мыгъэ ащ шыIуахыжыгъэ бжыхьэ коц гектар пэпчэ центнер 46-рэ къырахыжы, республикэм ирайонхэм азыфагу щыклогъэ зэнэкъокъуныгъэм Шэуджэн районым ичыгулэжхэм пэрытныгъэр щаубыгъгъ.

МэфэклI ыкли зыгъэпсэфыгъо мэфиллэу тызхэт мазэм ыклэм щызэпытчыгъэхэм апэклэ тыщыIагъ Шэуджэн районым. Апэу тызылуки гушыIэгъу тызыфэхьугъэр титхыгъэ икхэгъэжыгъум зыцIэ къыщетIогъэ Чэсэбий Анзор. Ащ къытфилотагъ гъэтхасэхэм ялухыжыны, бжыхьасэхэм япхьыны районым зэрэщызшIокIыхэрэр.

— Непэрэ мафэм (шэклогум и 1-м) ехьулэу зэкIэ бжыхьасэхэу лэжыгъэм пэлухьаштхэу тпхьынэу итхьухьэгъэ гектар мин 14-м ехьум ипроцент 82-м чылапхьэхэр ядгъэкIугъэх, — еIо Чэсэбий Анзор. — Мэфэ зэкIэ-лъыкIуабэхэм къызэрешхыгъэм мымакIэу зэрар къафихыгъгъэ бжыхьэ губгъо IофшIэнхэр зэшIозыхьэхэрэм. Ощххэм апэклэ хьэ чылапхьэр гектар 2294-м едгъэкIугъагъ, ар итхьухьэгъагъэм гектар 74-кIэ нахьыб. КIымафэр изыхышт рапсыри гектар 1587-м ащытпхьы, планым гектар 237-рэ къедгъэхьугъ. Бжыхьэ коцым ипхьын чыплэ пстэуми ащырагъэжыгъэу оелэ мафэхэм а IофшIэныр зпагъэу-гъ. ТхьамэфитIу фэдиз губгъом ихьанхэ алъэкIыгъгъ. Джи мары тыгъэпс мэфэ ошIухэр къызэлъыкIохэу ригъэжыжыгъэш, жьуагъэр щыпхьэнхэм фэзыгъэхьазырхэр ыкли пхъэкIо агрегатхэр губгъом зэлъыхьажыгъэх. Бжыхьэ коцым ичылапхьэ чыгу гектар мин 12 фэдизым ащытпхьын фает, непэ ехьулэу а IофшIэныр зыщызэшIуахыгъэр гектар мин 9,5-м фэдиз. ЗэкIэ тэрэзу зэпыфэу зыпхьэхэклэ къэнэжыгъэр мэфэ зыщылIыкIэ зэраухыштым сицыхьэ тель.

Ащ пыдзагъэу районым мэкъу-мэщымкIэ игъэlorышIаплэ ипашэу къызэригорэмкIэ, бжыхьасэхэм япхьын тапэрэ илээсхэм афэдэу мыгъи анахь шысэшIу къыщызыгъэлэгъуагъэхэр ООО-у «Заря» зыфиIорэм именизаторхэр арых. Непэ ехьулэу ахэм хьэ гектар 200, рапс гектар 313-рэ, коц гектар 900 апхьы, мы лэжыгъэ лъэпкхэмкIэ халхьанэу агъэнэфэгъгъэ гъунапкхэм къарагъэхьугъ, районымкIэ апэрэу а IофшIэныр зэшIуахыгъ. СПА-у «Былымэхъу» зыфиIоу зэлышIэрэ фермерэу ОтэщыкIо Аслъан зипашэми бжыхьасэхэм япхьынкIэ планэу ыгъэнэфэгъагъэр апэрэхэм ащыщэу зэшIуахыгъ. Мыщ пстэумкIэ бжыхьэсэ гектар 700 шапхыгъ, ащ шыщэу хьэр гектар 90-рэ, коцыр гектар 610-рэ. ООО-у «Премииум» зыфиIорэм мыбжыхьэ гектар 1230-м чылапхьэхэр щарагъэкIунхэ фает, тызшыIэгъэ мафэм а IофшIэныр процент 95-у агъэцэкIэгъагъ. Мыщ хьэр гектар 204-м, рапсыр гектар 470-м, коцыр гектар 970-м ащапхыгъ. РайонымкIэ бжы-

хьасэхэр анахьыбэу къызщагъэкIхэрэр ООО-у «Юг Агробизнес» зыфиIорэр ары — гектар 1750-рэ. ТызшыIэгъэ мафэм ехьулэу ащ процент 83-м чылапхьэр щарагъэкIугъагъ — хьэр гектар 260-рэ, рапсыр гектари

минеральнэ чыгъэшIоу чыгум ищыклагъэри Iэклагъахьэу ары Чэсэбий Анзор къызэриIорэр. Ахэр зэкIэ бжыхьасэхэр бэгъонхэм лъэпсэшIу фэхьухэрэм ащышых.

— Анзор, гъэтхэсэ лэ-

Чэсэбий Анзор.

190-рэ, коцыр гектар 1460-рэ.

— **ШуиыхьымэтшIаплэ пэрытхэм пхъэнымкIэ лэжыгъэм илухыжыныкIэ гъэхьагъэ зэрашIы-рэм сыда къэкIуаплэ фэхьурэр? — теупчы тигушыIэгъу.**

— Апэрэ къэкIуаплэу ащ фэхьурэмэ анахь къахэсэгъэщы техникэ дэгъу зэфэшхьафэу агъэфедэрэр, — еIо Чэсэбий Анзор. — Непэ анахь техникэ пэрытэу дунаимкIэ шыIэм фэд ащагъэфедэрэр ООО-хэу «Заря», «Юг Агробизнес», «Агрокомплекс Шовгеновский», «Премииум» зыфиIохэрэм. А техникэр комбайнхэу «Джон Дир», «Лаверда», «Клаас» зыфиIохэрэм, тракторэу «Джон Дир» зыфиIорэм афэдэх. Аужырэ илээсхэм тракторхэм апышIагъэхэу агъэфедэхэрэ пхъэIашэхэу, лъащхэу, дискхэу, сеялэхэу тыхьымэтшIаплэхэм производителность ин зилэу агъэлажыхэрэм япчъагъэ нахьыбэ мэхьу зэпыт. Мары, гушыIэм пае, ООО-у «Агрокомплекс Шовгеновский» зыфиIорэм мыгъатхэ пасэу къыщэфыгъ Америкэм къыщашыгъэ пхъэкIо агрегат дэгъу дэдэу тракторэу «Джон Дир» зыфиIорэр, ащ пышIагъэхэу чылапхьэмрэ минеральнэ чыгъэшIухэмрэ зэратэкъохэрэ бочкэ инхэр зытетхэмрэ сеялэхэмрэ зыхахьэхэрэр. АщкIэ зы мэфэ IофшIэгъум чылапхьэр чыгу гектари 110-м къыщымыкIэу хьызмэтшIаплэм шапхыгъ, тракторэу «Беларусь» зыфиIорэмкIэ зы сеялэ пышIагъэу зы мафэм апхьын алъэкIырэ гектар 25 — 30 ныIэп. ЕтIани хэгъэунэфыкIыгъэн фает апэ зигугъу къэтшыгъэ пхъэкIо агрегатым хэт тракторэу «Джон Дир» зыфиIорэм зы чыгу гектарым чылапхьэр шапхыгъэ дизель гъэстыныпхьэу ыгъэкIодырэр процент 30 фэдизкIэ нахь макI тэ титрактор ыгъэкIодырэм нахьы. Шыпкхэ, а пхъэкIо агрегат шIагъор лъаплэ, сомэ миллиони 7,5-кIэ хьызмэтшIаплэм къыщэфыгъ, ащ ипашэхэм къызэраIорэмкIэ, а техникэ бэлахьэм илээситIум шIомыкIэу зыкыщэфыжыштыгъ ары.

Районым ичыплэ пстэуми бжыхьэсэ зэфэшхьафхэм ячылэпхьэ лъэпкышIухэр ащагъэфедэхэу, пхъэгъу лъэхьаным

жыгъэхэм ялухыжыны районым зыщынэжьугъэсыгъэм джи укыте-гушылагъэмэ дэгъугъэ.

— Джири зэ къыхэзгъэщы сшIоигъу гъэтхасэхэм яугъоижыны мэфэ оялэхэу икIыгъэ мазэм ыклэм тефэу зэлъыкIуагъэхэм зэрагъэгужьуагъэр. Непэ ехьулэу къэпIощтмэ, тыгъэгъэзэ гектар мин 10,4-у тилэм шыщэу гектар мин 9,8-м ехьу Iутхыжыгъ, ащ гектар тельгытэу центнер 15 къыти, тонн мин 14,7-м ехьу тыугъоижыгъгъ. Зы гектарым тыгъэгъазэм анахьыбэ къызщырахыжыгъгъэхэр ООО-у «Заря» — гектар 323-м изы гектар центнер 25-рэ, ООО-у «Агрокомплекс Шовгеновский» зыфиIорэр — гектар 1000-м гектар тельгытэу центнер 20, «Юг Агробизнес» —

Николай Болдырев.

гектар 360-м изы гектар центнер 20. ТыхьымэтшIаплэхэм янахьыбэм тыгъэгъазэм макIэу къырахыжынымыкIэ ушхьагъу хьугъэр чыопсым изытет ары. Ащ ичылапхьэ чыгум иегъэкIугъом мымакIэу ошхыр къызэрешхыгъэм къыхэхкIэу пхъэн IофшIэнхэр кIыхьэ-лхьэхьугъагъэхэти, чыплэ бэклаехэм ахэр анахь охьтэшIухэм атефэу ащызэшIуахынхэ алъэкIыгъгъ. Джащ фэдэу тыгъэгъэзэ хьасэхэм ягъо зыщыхьурэ уахьтэм къешхыгъэ ошхымы зэрар арахыгъ. Зигъо хьугъэ хьасэхэм комбайнхэр захэхгъээнхэ фэе уахьтэри тэрэзу агъэфедэн алъэкIыгъгъ. Джа пстэумэ къахэкIэу осэшхо зилэ културэм илу-

хыжыны тхьамэфитIукIэ нахь класэу районым щыфэжыгъагъэх.

— **Тыгъэгъазэм фэшхьафэу сыда Iушхыжыныну шьуилагъэр?**

— Натрыфэу къэдгъэкIыгъэр зэрэхьуштыгъэр гектар 1112-рэ. Ащ шыщэу силосыпхьэ къэзытыгъэ гектари 169-р Iуахыжы, натрыф шэпкэ цIынэ зэхэупкIэ-тагъэу тонн 765-рэ машэхэм аралхьагъ. Лэжыгъэм пэлухьашт натрыф гектар 1043-м шыщэу непэ ехьулэу тыугъоижыгъэр гектар 900-м фэдиз хьазыр, ащ гектар тельгытэу центнер 43,7-рэ къытыгъ, пстэумкIэ къэтхьыжыгъэр тонн 3600-м фэдиз хьазыр. Соеу тигубгъохэм арылгыгъэр гектар 260-рэ, ащ иаужыр гектархэр Iуахыжыны, зы гектарым центнер 20 къырахыгъ. Пынджэу районым иIэр гектар 325-рэ, ащ илухыжыны бэшIагъэп зыфэжыагъэхэр, аугъоижыгъэ гектар 50-м гектар тельгытэу центнер 45-рэ къырахыгъ. А пстэум къахэзгъэхьожы сшIоигъу районым ит пенькозаводым ипашэхэм ялгъэIукIэ къэдгъэкIыгъэ кIэп гектари 170-р зэрэлутхыжыгъгъэр. Гектар тельгытэу ащ кIэпыпкэ центнер 80 къыти, тонн 1360-рэ заводым къыфэтхьыжыгъ. Картофэу ыкли хэтэрыкIхэу гектар 30 зырыз Iутхыжыгъ. Джары мыгъэрэ гъэтхасэхэмкIэ тилоф зытетыр.

— **Губгъом ихьэрэ техникэм Iоф зэрэрагъэшIэшт гъэстыныпхьэм икызылэ-кIэгъэхьанкIэ зигъо Iэпы-лэгъур къышхьулэIэса?**

— ЗищыкIэгъэхэ хьызмэтшIаплэхэу зилгъэу къытлыIэсыгъэхэм зэкIэми зы уасэкIэ фэгъэкIотэныгъэ зыхэлъ гъэстыныпхьэ алэкIэдгъэхьагъ. Дизель гъэстыныпхьэу пстэуми арашэрэм уасэу иIэм процент 30-кIэ нахь пыутэу фэгъэкIотэныгъэ

фэразэр къыхэзгъэщы сшIоигъу.

— **Лэжыгъэ зэфэшхьафхэм ячылапхьэхэу шуиыхьымэтшIаплэхэм ащагъэфедэхэрэм гушы-лэ заулэ къапIолагъэмэ дэгъугъэ.**

— Чылапхьэу дгъэфедэрэр, зэкI пIоми хьунэу, районым къыщагъэкIы ыкли щаугъоижыны. ТыхьымэтшIаплэ анахь инхэм ренэу агъэнафэх чылэпхьэ лъэпкышIухэу агъэфедэштхэр къызщагъэкIыштыгъу ячыгухэм анахьышIухэу ахэт чыплэхэр. Чылэпхьэ къэгъэкIыным дэгъоу щапIытхы ООО-хэу «Агрокомплекс Шовгеновский», «Юг Агробизнес», «Заря», «Премииум» зыфиIохэрэм ыкли мэкъумэщышIэ-фермер хьызмэтшIаплэхэм ащышхэм. Чылэпхьэ зэфэшхьафхэу тичыгухэм анахь къаIуштыгъэр къыхэхыгъэнхэмкIэ тыхьымэтшIаплэхэм зэпхыныгъэ дэгъу адырIа Кубанскэ мэкъумэщ ушэтыплэ институтырэ Адыгэ мэкъумэщ ушэтыплэ институтырэ.

— **Лэжыгъэ зэфэшхьафхэу районым къыщахыжыныхэрэр зэрэщан фаеу хьурэ уасэм ымыгъэразэхэу бэрэ къыхэхьы. Чыгулэжыным мылькыу ыкли IуачIэу лэжыгъэм икыэхьыжыны тыригъэкIодагъэр хьаулые мэхьу, ащ фэдэ къыфихыны шIоигъу. Мыгъэрэ уасэхэм агъэразэхэу шьуилэжыаIохэр?**

— Ары, илээс къэс лэжыгъэу къахыжынырэм уасэу къыфашIырэ тилэжыаIохэр мыгъэразэхэу бэрэ къыхэхьырэп. Мары, гушыIэм пае, гъэрэкIо тыгъэгъэзэ килограммыр сомэ 15 — 17-кIэ ащэу къыхэхьыгъэмэ, джи ащ уасэу иIэр сомэ 10-м нахь макIэу къылахыгъ. Джащ фэдэ, коцыри хьэри мыгъэ зэрэщэфырэр дэгъукIэ пштэн плъэкIыштэп.

Районым губгъо IофшIэнхэр зэрэщызэшIуахыхэрэм фэгъэхьыгъэу къытфилотагъэхэмкIэ тызэрэфэразэр Чэсэбий Анзор етэлэш, тэкIо коцыр зыщапхьэрэ чыплэхэм ащыш. Ар КФХ-у Дзэукъож Мыхьамодэрэ Нурьетрэ зипашэхэм ялэжыгъэшIаплэ.

ПхъэкIо агрегатэу сеялкиш хьурэр зыхэт жьогъэ хьасэм ыщыпэ тыщыIокIэ хьызмэтшIаплэм иагроном шхьаIэу Дзэукъож Къэплъанэ.

— Чыгоу тилэр гектар 760-м фэдиз хьазыр, — еIо ащ. — Гектар 200-м коц чылапхьэу «Лебедь» зыфиIорэм фэдэ къыщытпхьы, джи мыщ тыкхьаIуагъ. ТипхьэкIо агрегат пашэу иIэр механизатор IэпIасэу Николай Болдырев ары. Хьэри гектар 56-м щытпхьыгъ. Техникэу, чылапхьэу, гъэстыныпхьэу тищылэгъэщтыр зэкIэ тилэш, мэфэ зытIушкIэ коцым ипхьын тыухышт.

Республикэм мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ тыгъуасэ макъэ къызэрэтигъэIугъэмкIэ, Шэуджэн районым бжыхьасэхэм япхьыны гъэтхасэхэм (пынджыр хэмьтэу) ялухыжыны республикэмкIэ апэрэу щаухыгъ. Бжыхьэсэ чылэпхьэшIухэр дэгъоу гъэхьазырыгъэ ыкли минеральнэ чыгъэшIухэр зыхатэкъогъэхэ чыгухэм зэрагагъэкIугъэм гугъаплэ къеты Чэсэбий Анзор игушыIэхэу мы тхыгъэм шхъэ фэтшыгъэхэр къызэрэшхьыпкхэ-жыштыгъэхэмкIэ.

ЛЭХЪУСЭЖЪ
Хьадэсэрэтыбый.

Гъэзетеджэм иеплъыкI

Адыгэ лъэпкыр хахьо илэзэ кырыкIуагъ. Къуаджэхэм унэгъуабэ адэсыгъэп нэбгырэ зытфы-зых е зыбгъушI арымысэу. Унагъоу кIэлабэ зийэм къоджэдэхэр ехъуапсэщтыгъэх. Зы кIалэ е зы пшъашъэ зилэр унагъокIэ алытэщтыгъэп. Ар кыиушыхъатэу мыщ фэдэ гушыгъэ шлагъо адыгэмэ яI: «Къошыр зыщыбэм бэныр шыбыхъу». Унагъом хъулыфгыгъэ кIалэ кыхъухъэмэ гушIощтыгъэх. Сыда пIомэ хъулыфгыгъэ кIалэм унагъор лъегъэкIуатэ, унагъомкIэ ар лъэпсэхэщэуи щыт. Ар кыиушъыпкыжъэуи гушыгъэ шлагъохэр щылэх: «Къор лъэпкым ий, пхъур нэмыкIхэм яй», «Къор унэм ипкыу, пхъур унэм икIэракI».

Тиадыгэ лъэпкы ихахьо джы лъэшэу макIэ. Къэхъурэм нахьыбэ малIэ. Лъэпкым ихахьо анахъу зылытыгъэу кысшIошIырэр тиныбжыкIэхэр арых. КIэм кыдэпщын ыльэкIыщт, ау жым кыдэпщыжын щылэп. Непэ сыдэу щыта тиныбжыкIэхэм якъэщэн-дэкIон?

Тызыхэт шылакIэм тиныбжыкIэхэм тхымыкIагъоу кыафыхыгъэр бэ. Совет хабзэм илэхъан ахэм ягъогу Iухыгъагъ. ТиныбжыкIэхэр лъэшэу агъашIощтыгъэх, дахэкIэ ягугъу бэрэ ашIыщтыгъ. Къэралыгъом щыкIорэ Iофыгъуабэмэ ахэр кIэщакIо афэхъуштыгъэх. Ащ ишыхъат гъэхъагъэу IошIэным щашIыштыгъэхэм апае комсомолым щытхъуцIэхэр кызырэфасуыштыгъэхэр. Нэбгырабэм орденхэмрэ медальхэмрэ кыафгъэшъуашэщтыгъэх. Тикъэралыгъо чыплэ кын зефэм нэбгырэ тхыапша Хэгъэгъу зошхом лыбланэу пый мэхъаджэм щыпэуцужыгъэр! Ахэм япчъагъэ макIэп, яхэгъэгъу гупсэ пае миллионыбэмэ зэуапIэм ашъхъэ цагъэтIылыгъ.

ТехъугъэлтI непэ тиныбжыкIэхэм ящылэкIэ. Хэта ащ ыгъэгумэкIырэр? Къэралыгъошхоу тызэрысым ныбжыкIэхэм яфэшъошэ уасэ щафашIыжырэп, ахэм яхэхъон IэкIыб ашIы. Хъулыфгыгъэ кIэлэ зикъэщэгъуэху, пшъэшъэ зидэкIогъуху тикъуаджэхэм нэбгырэ тхыапша

адэсыр? Ильэс тхыапша ахэм аныбжыр? Сыдигъо ахэм янасып къэкIощта? Мы упчIэхэм яджэуап къетыжыгъошIоп, ар згъэцэкIэнэу сэри пшъэрыл зыфэсшIыжырэп. СызгъэгумэкIырэр тиныбжыкIэхэр чыплэ кын зэрифагъэхэр ары, ахэм амал тазэрэфэхъуштым тызэдэгупшысэ сшIоигъу. Ахэм янахьыбэр яунэхэм кыарынагъу, агукIэ залэтын амылэкIэу, непэрэ щылэкIэ мыдэгъум ихытыу ифагъэху зэрэщысхэр гукъу. Ащ фэдэ шылакIэм тиныбжыкIэхэм сыда кыафыхырэ? Лъэпкым ихахьо кышчIэкIэ, ащ нахь тхымыкIагъо мэхъужа. Нэбгырэ тхыапша тиныбжыкIэу, хъулыфгыгъэми бзылыфгыгъэми, кIодырэр? Зыдэхъугъэр амышIэу, яхъадэгъу хъугъэр мыгъэунэ-фыгъэу бэмэ ядунэе хъаф ахъожы.

Анахь сызгъэгумэкIырэ Iофыгъомэ ащыщ тиныбжыкIэхэм якъэщэкIэ-дэкIуакIэ. ЕгъашIэми адыгэ лъэпкым хэлъыгъэ, тинэж-Iужъхэм кытфыщанэгъэ шэн дахэхэр чIэтэнэх. Цыф лъэпкыу дунаим тетыр макIэп, ахэм яшэн-зекIуакIэхэр зетекIых. Тиадыгэ лъэпкы шэн-хабзэху зэрихъэхэрэм егъашIэми ягугъу дахэкIэ ашIы. Тилъэпкы шэн даху хэлъыгъэхэм непэ ябгъу-кIохэ зэрэхъугъэм сыгу кыефызы. Мы Iофым сизакъоу сигъэгумэкIэу кысшIошIырэр, ау зэгорэм ащ тытегушIыныш, хэкIыплэ кыфэдэгъотын фаеи, непэ ащ яуж тимыхъэмэ, неущ класэ хъушт. Ащ фэдизу сызгъэгумэкIырэр типшъашъэхэм ядэмыкIуакI, тикIалэхэм якъэмыщакI. Непэ къэпщэныр зэрэмыпсынIагъор, джаш фэдэу удэкIоныр зэрэмылэшIэхыр гъэнэфагъэ. Ильэс зыбгъупшыкIэ узэкIэIэбжыкымэ, къэпщэн пае укъэнэщтыгъэп. Адэ джы Iофыр сыдым тета? Мыр упчIэ хылы. Адыгэхэм ахэлъыгъэ шэн-хабзэхэр зепхъэхэзэ, мы Iофым изэхэфын уекIолIэныр псынIагъоп. Упсэлъыхъо кIалэми, узидэкIогъу пшъашъэми егъашIэм узыдышIощт шъхъэгъусэм икыхъэхын Iофышхо пыл. Адыгэхэм ало: «Шъузым насып кыдэкIо», «Шъуз дэгъур

унагъом ыльапс». Мы гушыгъэр мышыпкыгъэху пIон плъэкIыщтэп. Упсэлъыхъо кIалэмэ е узидэкIогъу пшъашъэмэ уишъхъэгъусэ икыхъэхын сыда узкIыдэгъуэщтыр? ТапэкIэ мээ пчъагъэрэ псэлъыхъо кIощтыгъэх. Ары пэпч нахь зэрэшIэщтыгъэх, шIу зэрэлъэгъуштыгъэх. Джары зыкIалорэр: «Нэм кIэтыр гум пэблагъ». Псэогъу зэфэхъушт нэбгыритIур агукIэ зэрэзэпблагъэхэм фэдэу ябынхэмкIи гуфэбэныгъэ зэфашIыщтыгъ. Янэ-ятэхэр зэхахъэху, зэлыкIоху щымытхэми, благъэ афэхъушт унагъом изытет ренэу кIэупчIэщтыгъэх.

Типсэлъыхъо кIалэхэр, пшъэшъэ ныбжыкIэхэр джы сыдэуштэу зекIохэра? Непэрэ демократием кызыдихыгъэ шапхъэхэр агъэфедэхэзэ, якъэщэкIэ-дэкIуакIэ бэкIэ нахь агъэкIэкIы. Урамым, дискотекэм, зэхахъэ горэм щызэлукIэхэмэ рагъэкъу. Зэ-тIо нахь узыIумыкIагъэр тIэкIу уешъуагъу, учфэу кыпщэмэ, сыд фэдэ шIулъэгъуныгъа зигугъу пшIыштыр?

ЗэкIэмэ анахь гухъIэу слытэрэр адыгэ пшъэшъэ зидэкIогъоу щытым шалэрэ шъуашэр ары. ЕгъашIэми адыгэ бзылыфгыгъэр дэкIон зыхъукIэ янэ фишIыгъэ шъуашэр зышIылэщтыгъ. Джы сыда зышIылэрэр? Урыс нысэхэм ашалэрэ джэнэ фыжыр ары. Сыда тиадыгэ бзылыфгыгъэ адыгэ шъошэ дахэ зыкIышамылэрэр? Урыс джэнэ фыжыым нахь Iаа саер? Урыс джэнэ фыжы шъуашэм фэдэ-къабзэу тиадыгэ бзылыфгыгъэ шъуаши тучанхэм ашашэ, аужыпкъэм хъафэу кыуатышт. Сыд фэдэ шэн-хабзэм мы зекIуакIэр хахъэра? Сыдигъуа арэуштэу тиадыгэ пшъашъэхэр дакIохэ зыхъугъэр? Хэта ар зилажъэр, зышъхъакIор? Ахэр зэкIэ зилажъэхэр тэры, нахьыжъхэр арых. Зыгорэм иакылы темфэу арэуштэу зекIомэ, шъхъакIо уилэмэ ори ащ дебгъэштэнэу щыгъэп.

Тикъуаджэхэм кIэлэ зикъэмыщэху, джаш фэдэу пшъэшъэ зидэкIогъуху адэхэр нахьыбэ мэхъух. Адыгэ унагъом нысакIэ кызыхъэкIэ, зэрэкъуаджэу

фэгъушIощтыгъ, ихъяр дилэтыщтыгъ. Джы мээу заулэ тешIагъу нысэм узыкIэупчIэкIэ «икIыжыгъ» ало. ТиныбжыкIэхэм узалыплъэкIэ, гуфэбэныгъэрэ шIулъэгъуныгъэрэ амышIыжъэу кыпшIошIы. Ешъоным, бзэджэшIэным бэ ауж итыр. КIэлэкIэ зикъэмыщэу тилэхэм янахьыбэмэ щылэкIэ тхымыкIагъом кызыдихыгъэ кыиыгъохэм апкы кыкIэу шъхъэзэ-кыоныр нахь IэшIэху кыыхыгъ. Ахэм зыфалорэми зыгорэ хэлъ. Щылэныгъэр хылыгъэ зыхъукIэ, бэмэ ягушшысэх. «ЗимыIэм янэ фэхъакIэжырэп» адыгэмэ ало. Унэ пфэмыхъакIэжымэ сыдэуштэу къэпщэщта, удэкIощта, унагъо пшIэщта? КIэлэ зикъэмыщэрэ пшъэшъэ зидэкIогъурэ зэрыс унагъом Iофыгъуабэ кыпышылъ. Шыпкыэ, зэкIэри зэфэдэп. Зыфаер зэкIэ зэзыгъотылIэжъхэрэри щылэх. Зянэ-зятэхэр кызыделэхэрэри макIэп. Ухъулыфгыгъэу е убзылыфгыгъэу шъхъэзакъоу укъэнэныр тхымыкIагъу. Ащ фэгъэхыгъэу ало: «Бзылыфгыгъэ зыдымыс хъулыфгыгъэрэ зянэ зимыгъусэ сабийрэ зэфэдэх».

КIэлэ зикъэмыщэу, пшъэшъэ дэмыкIуагъэу тилэхэм япчъагъэ зэрэмымакIэми, унэгъо ныбжыкIэмэ зы сабий е тIу нахь къазэрэфэмыхъурэми уагъэгумэкIынэу щыт, ащ лъэпкыым ихэхъоныгъэ бэу кышсегъакIэ. Непэ уахъгъу тызэрытыр кын, цыфыр бэмэ арегъэгупшысэ, егъашIэм агу кымыкIыштыгъэхэр шъхъэм нахьыбэрэ кыхъэху мэхъу. «Унагъо пфэмыIыгыштмэ, сыда кызэкIэпщыштыр?» зэраIожы тикIалэмэ. Унэ уилэу, машинэ псынIкIэ щэгум дэтэу, узыгъэохъун зи щымылэу упшъхъэзакъомэ нахьышIоу зылыгъэрэ хъулыфгыгъэхэри щылэх. Ау ахэр лъэшэу хъукъох.

БэшIагъэу синэлосэ хъулыфгыгъэ горэм ишъхъэгъусэ идунай зехъожым кымышсэжъэу илэс зытIушэ щысыгъ. Унэ-цагу дахи, машинэ псынIкIи илэх, пенсие дэгъуи кыраты, ахъщэ гъэтIылыгъэ тIэкIуи Сербанкым илэ, ешъокIо-зэуакIоу щытэп. Зы лэу чылэм дэхэм ащыщ. Илыфгыгъэхэр зэкIэ зэбгырыкIи,

унэгъо шъхъаф хъугъэх. Ежыыр изакъоу унэм ис. Кышсэжыи шIоигъо зэхъум ыгу къэкIыгъэр икIалэхэм ариIуагъ. АщкIэ икIалэхэми кыдырагъэштагъ. Гъунэгъу чылэм Iаби, ежы ипкыгъо-лэгъоу шъхъэгъусэ лIым кыриштыгъ. Ильэс заулэ хъугъэу зызэкIыгъухэр зыгуаригъатхэ шIоигъоу шъузым кыыхилу-кыгъ. Унэ, машинэр тыраригъатхэхэмэ игуапэу лIым гуригъэIуагъ. Игухэлъхэр кызырэдэмыхъушгъэр зэшIэм, бзылыфгыгъэр икIыжыгъ. Ащ яуж бэ темышIэу бзылыфгыгъэ гоIу дахэ лIым кышсэжыгъ. Пчыхъэ горэм ащ ыдэжэ сисэу ыгу къэкIыжыгъэти кысфилоагъ апэрэ шъхъэгъусэу кышсэжыгъагъэм кырилоагъагъэр ымыушъэ-фэу ятIонэрэ бзылыфгыгъэу кышсэжыгъэм зыфелуатэм джэуапэу кыригыжыгъэм: «Уиуни уимашини сищыкIагъэп. Гу-кIэгъурэ гуфэбэныгъэрэ тазыфагу илэу тышчIэфэ зэдитхмэ, ащ нахь мылкъушхо сэркIэ щылэп». ЯтIонэрэ бзылыфгыгъэу лIым кышсэжыгъэм фэдабэмэ уаришылэщт. КыыхэкIых мыщ фэдэ бзылыфгыгъэхэри шъхъэзакъоху, лъыфгыгъэ ямылэу, псэогъу фаеху, хъулыфгыгъэ шъхъэзакъохэр бэрэ агъэплъэхъуху. «Сэ кыалэм сыдэс, чылэм джырэ фэдэ уахъгъэм удэсын плъэкIына?» зыIохэрэр ахэм кыахэкIых. Ащ фэдэ гушыIэхэм агъэплъэхъуху чылэм щырилэ хэлIэ-унагъор кыригъэкъухъэмэ, ахэм аджэу кIожыхэрэри щылэх. Сыда кыахъулIэрэр ахэм афэдэхэм? Бзылыфгыгъэу зыхъа-жыгъэм ыгу кызыкIыкIэ унэм кырефы, урамым ышIэн ымышIэу кытэнэ.

Адыгэхэм ахэлъыгъэ шэн-хабзэхэр тилъэпкы джыри зэрехъэх. Ау лъэшэу тэ, нахьыжъхэм, тыгу кыерэр тиныбжыкIэхэм тыхэбзэ дахэхэр дэгъоу зэрамышIэхэрэр, ахэр агъэцэкIэнхэм зэрэфэмыхэр ары. Ар зыпкы кыкIэу сэ шIошIырэр гъэсэпэтхыдэу ахэм адэтIырэр зэрэмакIэр ары. Ахэр гъогу занкIэ тетшэнхэр тэ типшъэрыл. Зигугъу къэсшIыгъэ Iофыгъохэм язэшIохын джыри класэ мыхъугъэу кысшIошIы.

ХЪОДЭ Сэфэр.

ПУНЫГЪЭ-ГЪЭСЭНЫГЪЭР ЕГЪЭЛЪЭШЫ

УсэкIо цIыкIухэм кыахэхъо

Бжыхъэр зэрэхъэтэ шлагъом щэч хэлэп — гопэгъоп, чыIэп, дунаир зыпкы ит дэд, рэхъатыгъо-гупсэфыгъо шыпкы. Цыфи, гъэбжъуи, былыми, чэти, тхыачэти — зэкIэ щылакIэм хэхъуагъэр зышальтэжырэ уахъ.

Тибжыхъэ гъушъэ зэтет дах: жыр къабзэ, тыгъэр фэбэ гоIу; зэкIэ зэрэдунаеу дышъэпс хагъуагъэм фэдэу гъожышэ чэфыбз. Жыи псынIкIэ кылытым ыутыхъэрэ чыгъхэм ятхъэпэ пкIашъэхэмкIэ лъэсрыкIо гъогухэр зэлыпкIагъ. Мыекъуапэ шхъомч чыгыбэу кышчыкIырэм Iзэгъушхоу алыгъэрэ шхъомчэу тIыпI-сыпIэу кыарызызэ тыдэкIи атиз хъухэрэм лъэкъо хэгъэуцапIэ ахэбгъуатэрэп. Сыдэу бжыхъэ дунаир гоIу дэда! УсурэтышIмэ, ублэкIынэп — къэлтхы-хъан. Амал горэ пIэкIэлъыхэмэ, ухэтми, плъэгъурэм бэмэ уафегъэчэфы, мы уахътэм сыдрэ Iофи пIи, угуи нахь якIу.

Бжыхъэ пасэм илэсыкIэ еджэгъур езыхъэжыгъыгъэ еджэкIо цыкIухэми гъэмафэм кIочIакIэу ашIыгъэр кыафэфеджы.

Сэнауштыгъэ зыхэлъхэр еджэн закъор

арымырэу, агукIэ ашIоигъо Iофыгъохэм ахэлажъэх: кышъох, орэд кыало, спортым пылтых, мэхусэх, пшысэхэр, рассказ цыкIухэр атых, сурэтхэр якIасэу ашIых. А лъэныкыохэр кызыдэхъухэрэми уарехъылIэ — ар хъарзынэба!

КIэлэцIыкIу журналэу «Родничок Адыгеи» зыфилоу урысыбзэкIэ кыдэкIырэм ия 3-рэ номер еджакIохэм ятхыгъэхэмкIэ, ахэм бжыхъэм игушIуагъо зэрэзыхашIэрэ сурэттехыгъэхэмкIэ кIэракI.

БгъэшIагъо екъу кIэлэегъаджэм имэфэкI инкIэ усэху «Спасибо, учитель!» (Давид Атаган, поселкэу Цветочнэм щеджэ), «Учителю» (Анастасия Жаронкина, п. Тульскэм иеджакIу), «Нерадивый ученик» (Артем Галустьян, Мыекъопэ районымкIэ къутырэу Пролетарскэм щыщ) атхыгъэхэр.

АР-р зызэхашагъэр илэс 20 зэрэхъугъэм имэфэкI агукIэ зэхашIэу, а хъугъэшIэгъэ иным фэусагъэх Оксана Безмельничинар «Адыгея — цветущая земля», Красногвардейскэ районымкIэ И. Нестеровар «Мы все — одна семья»; Джэджэ районым ия 7-рэ класс щеджэу Диана

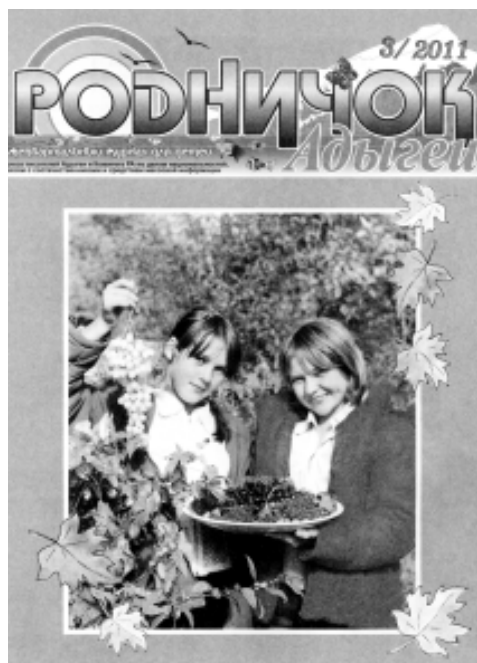
Кушнаревар «Страна чудес» зыфиlorэ усэр дэгъоу ытхыгъ.

Лидия Гончаренкэм усэу «Осень», Оксана Кучеренкэм «Осень в корзине», Эльдар Верещиным «Осенний парашютист», Анна Аверьяновам «Пролетело лето» зыфиlorэ усэхэр кызырэдэхъугъэхэм уегъэгущIо.

МэщфэшIу Псынэф ипшысэ-къэIотэнэу «Волшебный камень» зыфиlorэри гъэшIэгъоны. ТикIэлэцIыкIухэм уахътэр шIуагъэ хэлъэу зрагъакIорэр, усэкIо-тхэкIо шыпкыэхэм акIырып-лтыху, бжыхъэм ыкIи щылэныгъэм инэмыкI лъэныкыохэм зэрафатхэхэрэм цыфы зэрэхъуштыр кыуагъашIэ.

Пшысэу «Жили-были 2 брата» зыфиlorэр Кошхъэблэ районымкIэ поселкэу Майскэм щыщэу В. Криворучкэ ытхыгъ, узIэпишэу гъэпсыгъэ.

Журналэу «Родничок Адыгеи» игъэхъазырын-кыдэкIын еджакIохэр яшыпкыэу зэрэхэлажъэхэрэр мы журналым иредакторэу Бэгъушъэ Марыет шIуагъэкIэ фэплъэгъун фае. Ини, цыкIуи журналым илоф хэлэжъэрэ пстэуми, еджэкIо чан

хъупхъэхэми ИльэсыкIэ чэзыур джыри джаш нахь дэгъужъэу, нахь даху зэхэщэнэу, агъэхъазырынэу тафэлъаIо.

МАМЫРЫКЪО
Нурмет.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдзыгъэкырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкъ ИофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъеп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхьаIэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шъхьаIэм иапэрэ
гуадзэр
АУЛБЭ Руслъан

Редактор
шъхьаIэм
игуадзэр —
пшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретары
ХЪУРМЭ Хъусен

ПшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретары
НЭПШЭКЪУЙ
Заур

Редакциер
зидэшыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шъхьаIэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыпIэ гъэlorы-
шIанI, зраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4383
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2687

Хэутыным
узшыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Мэфэкл шъыпкъэм фагъадэ

(Апэрэ нэклуб. къыщезжъэ).

Тиреспубликэ иминистрэхэр бэ мэхъух. Чэмышъо Гъазый, Нэтхэо Разыет, Беданыкъо Рэмэзан, Долэ Долэтбый, Юрий Петровыр, Правительствэм инэмыкIырэ къулыкшъушIэхэри артистхэмрэ культурэм иофышIэхэмрэ ахэтэлыагъох. Режиссеру, артист цIэрылоу Бэгъ Сэид цIыф шъырытэу щытышъ, пчэгум кымыхъапэрэми, нэгырэ макIэп къеуцокIыгъэр. С. Бэгъым гухэлъ инхэр илэх, спектаклэхэр Мыекъуапэ щегъэуцух.

Сулеймэн Юныс, МэщфэшIу Нэдждэт, Едыдж Батырай, Енэмыкъо Мэулид, Едыдж Мэмэт, Хъот Юныс, ХъакIэмыз Мир, Пэнэшъу Руслъан, Мышъэ Андзаур, Даур Руслъан, Гъогунэкъо Мухъарбый, Шымыгъэхъу Мурат, Къуикъо Шыхъамбый, нэмыкIхэм зэфэхьысыжъын зэряIэр язекIокIэ-шIыкIэхэм къахэщы. Тыркуем къыкIыгъэ купэу «Гугъэм» хэтхэм къызэрэталуагъэу, фестивалыр рамыгъажъэ-зэ АР-м и Лъэпкъ театрэ иофышIэхэм аIукIагъэх.

Орэдым къашъор игъус

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу И. Цэим ыцIэ зыхьырэм

гушылагъ. АдыгабзэкIи урысыбзэкIи зэхахъэм хэлажъэрэмэ къафэгъушIуагъ. Къыблэ шэолырымрэ Темыр Кавказымрэ ятеатрэхэм ямызакъоу, Урысые Федерацием культурэмкIэ и Министрествэ фестивалым мэхъэнэ хэхыгъэ зэрэритырым тигъэгъушхоу ТхъакIушынэ Аслъан

Ащ даклоу культурэм иофышIэхэр, артистхэр зыкIи зыщагъэгъушIэхэрэп, яфэло-фашIэхэр агъэцакIэх. Артистым Иофэу ышIэрэр дгъэлъэпIэным фэшI исэнэхъаткIэ къыдгурылон, тылыпIгъэн зэрэфар ти Лышъхъэ хигъэунэфыкIыгъ. Фестивалым хэлэжъэрэ театрэхэм гъэхъагъэ ашIынэу афиIуагъ.

Урысыем культурэмкIэ иминистрэ иупчIэжъэгъоу Лев Дзугаевым фестивалыр зэрэшIогъэшIэгъоныр зэхахъэм къы-

лъэпкъым къыкIугъэр театрэм иамалхэмкIэ къэтIуатэзэ, лъэпкъхэр нахьышIоу зэрэшIэх, Урысыем и Правительствэ зэпхыныгъэу дырIэр агъэпытэ, уахътэм диштэу зэрэлэжъэштхэ амалхэр къызэдагъотых.

УФ-м культурэмкIэ иминистрэу А. Авдеевым ыцIэкIэ Лев Дзугаевыр фестивалым къыфэгъушIуагъ, тапэкIи искусствэр агъэлъэпIэным зэрэпылгышIхэр хигъэунэфыкIыгъ.

Лъэпкъ театрэхэм я Кабинет ипащэу, Урысыем итеатрэхэм ялофышIэхэм ядраматическэ театрэхэм я Кабинет ипащэу Марина Корчак фестивалым яшэнэрэу хэлажъэ. Зэхахъэм ар къызыщэгъушыIэм театрэхэм хэхъоныгъэхэр ашIынхэм фэшI артистхэр зэрэзэIукIэхэрэм, фестивалхэр зэрэзэхъэхэрэм плуныгъэ мэхъанэ зэрэритырым, фэшъхъафхэм иеплъыкIэхэр къариIоллагъэх.

Уасэ афэзышIыщтыр

Фестивалым хэлэжъэрэ театрэхэм уасэ афэзышIыщт купыр зэхащагъ. Чэмышъо Гъазый жюрим ипащ. Тхэмэтагъор ащ дызезыхъащтыр Марина Корчак. Москва къыкIыгъэхэу Нина Карповамрэ Алексей Райковымрэ, Адыгеим щыщхэу Шъхъэлэхъо Светлан, Бэгъ Сэид, Зыхъэ Заурбый, нэмыкIхэри жюрим хэтыщтыр.

Къэрэщэе-Щэрджэсым итеатрэ «Хъадэгъум текIуагъэхэр» зы-

щиIуагъ. Фестивалыр драматургиеу, лъэпкъ литературэу, лъэпкъ культурэу, лъэпкъ шIэжъэу ащ ылытагъ. Тарихъ гъогоу

фиIорэ спектаклэр къыгъэлъэгъуагъ. Адыгэ кIалэм Хэгъэгу зэошхом илэхъан Италием щыщ бзылфыгъэр къызэригъэнэжыгъэм, гъэрэу зауыгъэм, шулъэгъуныгъэу зэфашIыгъэр шыIэныгъэм зэрэщыпхыращыгъэм къэшIыныр фэгъэхыгъ. Режиссеру Бэгъ Сэид фестивалым театрэхэр зэрэзэфышIэхэрэр, зэкIырыплгъынхэм фэшI амалэу яIэм зэрэхахъорэр спектаклэр къызэухым къытфиIотагъ.

Абазин театрэм, Тыркуем къыкIыгъэ купым яспектаклэхэр тыгъуасэ мафэм къагъэлъэгъуагъэх. Пчыхэм Къэбэртэе къэралыгъо театрэм иартистхэм фестивалыр лъагъэкIотагъ. Адыгеим иартистхэм спектаклэу «КъокIасэ» непэ Лъэпкъ театрэм сыхъатыр 11-м къыщагъэлъэгъошт. Неуш фестивалыр зэфашIыжъышт. Краснодар итеатрэ спектаклэр пчыхэм къыгъэлъэгъошт.

ЕМТИЛЪ Нурбый.
Сурэтхэр фестивалым къы-
щытырахыгъэх.

ирежиссер шъхьаIэу, Урысыем инароднэ артистэу Кукэнэ Мурат гитарэм къыригъэлорэ орэдышъом дыригъаштэзэ театрэу игупсэм фэгъэхыгъэ орэдыр адыгабзэкIи урысыбзэкIи къыIуагъ, фестивалым хэлажъэрэмэ «Шъукъеблагъэх!» ариIуагъ. Театрэм иартистхэу Лыунэе Асыет, Джымэ Заремэ, Ахъмэт Артур, Къэбыхъэ Анзор, нэмыкIхэми фестивалым орэдхэр къыфаIуагъэх, адыгэ къашъохэр пчэгум къышашIыгъэх.

Театрэхэм яартистхэр сценэм къызэрэтехъагъэхэм къыхэдгъэщырэр лъэпкъ шIэжъым къыпкъырэкIы. Адыгэ театрэм иартистхэм тилъэпкъ шъуашэхэр зэкIужъэу ащыгъэу залым игупчэ къырыкIохи, сценэм къытехъагъэх. Адыгэ шъуашэм тызэрэрыгушхорэм имызакъоу, шыIэныгъэм зэрэшагъэфедэрэр пчыхъэ-зэхахъэм къыщылъэгъуагъ.

Лышъхъэр къафэгъушIо

Ти Лышъхъэу ТхъакIушынэ Аслъан фестивалыр гъэшIэгъо-
нэу къызэрэзэIуахырым къыте-

